

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petič vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pofašistenje Avstrije

Dzadje Schuschniggovega poseta pri Mussoliniju — Pofašistenje Avstrije se mora zaradi bojazni avstrijskega političnega katolicizma izvesti zelo počasi in previdno

Rim, 2. avgusta. r. Včeraj se je vršil v Firenci prvi sestanek avstrijskega kancelarja pri Mussoliniju so v političnih in prvemu posetu novega avstrijskega kancelarja pri Mussoliniju so v političnih in diplomatskih krogih pripisovali veliko politično važnost. Razgovori pa so trajali samo poldrugo uro. Vršili so se v navzočnosti državnega podtajnika za zunanje zadeve Suvicha. O njih je bil izdan kratek komuniké, ki pravi, da so razpravljali o gospodarskih in političnih vprašanjih. Glavna točka razgovora je bilo vprašanje obrambe avstrijske neodvisnosti. Po razgovorih je bilo kosilo pri Mussoliniju. Zvečer je dr. Schuschnigg zapustil Firence in se vrača direktno na Dunaj.

Schuschniggova izjava

»Giornale d'Italia« objavlja daljšo izjavo, ki jo je dal dr. Schuschnigg njegovemu uredniku. V svoji izjavi poudarja, da se politika, ki jo je pričel pokojni dr. Dollfuss, in ki je v tesnem soglasju z Italijo, tudi pod njegovo vlado ne bo v ničemer izpremenila. Nasprotno, njegova želja je, da se sodelovanje med Avstrijo in Italijo še bolj poglobi in to ne samo na političnem, marveč tudi na gospodarskem in kulturnem polju. Med drugim je še izjavil:

Prepričan sem, da avstrijski narod popolnoma odobrava cilje Dollfussove politike ter da je trdno odločen podpirati one, ki to politiko nadaljujejo. Morala in številna moč narodnih socialistov v Avstriji ni niti zdaleč toliko, kakor bi jo hoteli prikazati nemške radio postaje. Njihove trditve so navadna podtikavanja in izmišljotine, ter spadajo v carstvo bajk. Procesi, ki se sedaj vrše v Avstriji, so v dovoljni meri pojasnili zločinsko akcijo narodnih socialistov in pokazali, da se more od njih vse pričakovati, kajti pri izvajanju svoje teroristične akcije so se poslužili vseh, tudi najodvratnejših sredstev. Zato je naravno, da je avstrijska vlada izdala najstrožje ukrepe, da enkrat za vselej zatire to teroristično zalego. Dejstvo, da je podkancelar Starhemberg prevzel ministrstvo za javno varnost, dokazuje, da je avstrijska vlada odločena, da izvede svojo akcijo za očiščenje do konca.

Korporativna država

Ze pokojni dr. Dollfuss je postavil temelje za zgraditev nove Avstrije. Vlada, ki je sledila, ima nalogo, da izvede načrte dr. Dollfussa do kraja ter da v vseh podrobnostih oživitvori korporativni sistem. Akcija za obnovo Avstrije je v polnem toku. Ustava, ki je bila proglašena 1. maja, se izvaja na vsej črti, da omogoči temeljne osnove za uresničenje korporativne države. Često se čujejo dvomi, ali bo mogoče izvesti korporativni sistem. Mi pa smo prepričani, da se bo to zgodilo še prej, kakor pa je po programu določeno. Ta politična reforma bo vladi omogočila uspešno izvedbo akcije za gospodarsko in socialno obnovo države.

Avstrijski vladi se očita, da ima diktatorske težnje. Mislim, da na to niti ni treba odgovarjati. Načelo avtoritativne države jamči napredek naroda in države, a pri tem onemogoča demagoško ocenjevanje, ki razjedava javno življenje. Položaj v Avstriji se v vsakem pogledu popravlja. Inozemstvo gotovo s simpatijami spremlja napore in borbo avstrijske vlade in avstrijskega naroda za neodvisnost Avstrije. Med državami, ki so nudile Avstriji resnično pomoč in podporo, je v prvi vrsti Italija, zlasti pa njen voditelj Mussolini. Zadovoljen in srečen sem, da sem se mogel z njim osebno sestati in porazgovoriti.

Italijanska akcija v Podunavju

Znano mi je, da se širijo v zvezi s tem mojim posetom in nedavnim posetom podkancelarja Starhemberga v inozemstvu najfantastičnejše vesti. Dejstva pa pričajo, da so vse te vesti neosnovane in plod onih, ki iščejo v vsaki stvari senzacionalizem. Deloma pa so te vesti tudi plod velike nervoznosti, ki je zajela Evropo. Sestanek v Firenci ni prinesel nikakega presenečenja. Ze vnaprej sem navedal, da so vsaka presenečenja izključena. Italijanska politika je stopila v osrednje v pogledu problema Podunavja, ki je pri-

znan kot eden najvažnejših mednarodnih problemov. Italija je pri tem pokazala pot za pravilno rešitev tega problema. Gospodarska politika avstrijske vlade sloni na načelih in navodilih konference v Stresi. Mussolinijeva intervencija na konferenci v Stresi je bila zelo blagodejna. Ona je napravila začetek mednarodnega sodelovanja, ki je tudi že rodilo prve sadove, ki se kažejo v znanih rimskih protokolih. Ta sporazum predstavlja neobhodno potrebo, da se podunavska politika avtomatično usmeri v pravo, ki bo čuvala neodvisnost Avstrije.

Realizem italijanske zunanje politike

V italijanski zunanji politiki je viden pred vsem popoln realizem. Italijansko-avstrijsko sodelovanje sloni na politiki miru. Poleg tega predstavlja ta politika osnovo za gospodarsko sodelovanje realnega značaja vseh podunavskih držav. Ze pri sklepanju rimskega sporazuma je bilo jasno naglašeno, da se morejo temu sporazumu pridružiti tudi vse ostale podunavske države, ki žele iskreno sodelovati na obnovi tega dela Evrope. To načelo velja tudi še danes. Ne dvomim, da se bo skoro pokazalo, da je treba predpostavljati stvarno sodelovanje teoretičnim razglabljanjem. Prepričan sem, da je največja nesreča za Evropo to, ker se ni predrla prepričanje, da morajo sodelovati vse države pri tem, da se uveljavi načelo kulturne, politične in gospodarske avtarkije v soglasju s splošnimi potrebami Evrope.

Nasprotujoči si načrti

Dunaj, 22. avgusta. r. V zvezi s posetom kancelarja dr. Schuschnigga v Firence so zanimive kombinacije o bodočem pofašistenju Avstrije, kar predstavlja tudi glavno točko političnega programa Heimwehra. Splošno se naglašava, da je bil nedavni poset kneza Starhemberga pri Mussoliniju v neposredni zvezi s to akcijo, ki naj bi se izvršila s podporo in finančno pomočjo fašizma. Zdi se pa, da Mussolini ne soglašata docela s težnjami kneza Starhemberga, ker sma-

tra, da se ni napolnil ugoden čas za uvedbo totalnega fašističnega sistema v Avstriji. Mussolini si želi ohraniti naklonjenost političnega katolicizma, ki ima v Avstriji še vedno močan vpliv. Znano pa je, da so avstrijski katoliški politični krogi nasprotni popolnemu pofašistenju Avstrije, boječ se, da bi to škodovalo njihovemu vplivu, četudi se fašizacija izvaja sedaj pod njihovo firmo. V veliki meri pa gre ta popustljivost Mussolinija na račun dobrih zvez z Vatikanom, s katerim vodi Italija v zadnjem času svojo politiko v popolnem soglasju. Četudi je avstrijska ustava, sestavljena po načelih papežev enciklike »Quadragesimo anno«, zaenkrat še ostala mrtva črka na papirju, vendar merodajni krogi avstrijskega katolicizma še niso opustili nade, da jim bo pod vodstvom Schuschnigga, ki je samo njihov eksponent, mogoče doseči praktično izvedbo njenih določb.

Francoski komentarji

Pariz, 22. avgusta. AA. Ker se je vršil sestanek med Mussolinijem in dr. Schuschniggom v Firenci že nekaj tednov po umoru dr. Dollfussa, mu listi pripisujejo izdaten pomen.

»Petit Parisien« pravi, da je uradni komuniké o tem sestanku v skladu z izjavo francoske, angleške in italijanske vlade iz meseca februarja, s katero jamčijo za neodvisnost avstrijske republike.

»Matin« misli, da zaenkrat ni mogoče zvedeti, kakšne ukrepe hočejo izdati za neodvisnost Avstrije. Italijanska vlada pa je že dokazala, da je uporaba sile v gotovih okoliščinah edino primerna.

»Echo de Paris« se vprašuje, ali Mussolini morda ne misli napad, ki sta ga podpisala Francija in Velika Britanija o neodvisnosti Avstriji, tako da bi Italija dobila mandat na Dunaju.

»Excelsior« napoveduje, da se bo sedanjí sestanek nadaljeval z jescenskimi razgovori med Francijo in Italijo, ko Barthou obišče Rim.

»Figaro« vidi edino rešitev v neodvisnosti Avstrije, ki naj omogoči tako podunavska politika, morda kak podunavski pakt miru, ki naj politično in gospodarsko zbliža Avstrijo, Madžarsko, Italijo in države Male antante.

Po plebiscitu v Nemčiji

Francoska in ameriška sodba o pomenu nedeljskega plebiscita

Pariz, 21. avgusta. AA. Listi ne podcenjujejo plebiscitnega izida v Nemčiji. Ugotavljajo tudi, da je ogromna večina nemškega naroda izvolila Hitlerja zaradi njegovega gesla proti inozemstvu. Narodni socializem se sedaj nagiba k skrajni desnici. Hitler zagovarja sedaj integralni nacionalizem.

»Echo de Paris« pravi: Najmanj kar bo storil Hitler, bo to, da bo nadaljeval oboroževanje Nemčije. Hitler je po »Journalu« še vedno kolos s trhlimi nogami, toda na čvrstem podstavku. »Petit Parisien« opozarja na pet milijonov Nemcev, ki so glasovali proti. Sedaj napovedujejo narodni socialisti nova preslaganja.

Ameriški diplomat Perry Belmont je izjavil zastopniku »Petit Journalu«: Prveka miselnost je zelo iznajdljiva, toda kratkovidna. Z miselnostjo drugih evropskih držav se prav slabo ujema. Posebno slabo pa se ujema z miselnostjo Francije, Amerike in Velike Britanije. Vzorci te miselnosti smo imeli tudi v Ameriki. Papen je bil med svetovno vojno hud nasprotnik naše vlade. Ameriška vlada je morala zahtevati, da ga je Berlin odpoklical in dosegel

je to, da se je Amerika postavila na stran zaveznikov.

London 21. avgusta. AA. Naloga žitne konference zaenkrat še ni v tem, da razdeli kontingente na posamezne izvorne države. O tem bo sklopel odbor šele na svojem plenarnem sestanku v novembru.

O poteku včerajšnje seje se doznava: Francoski delegat Devinat je v imenu svoje vlade izjavil, da polaga Francija največjo važnost na neprekinjeno veljavo dosežanje pogodbe o žitu. Zato podpira brez pridruška razdelitev letnih kontingentov v tromesečne kontingente. Odbor je ta francoski predlog sprejel. Nato je odbor imenoval redakcijski odbor, ki naj sestavi resolucijo tako, da jo bo večina odbora sprejela.

Berlin, 21. avgusta. AA. Hitler je postal generalu Blombergu pismo, v katerem se svečano obvezuje, da bo branil obstoj in neodvisnost državnih obrambe v zmislu Hindenburgove oporoke. Pravi, da bo to tudi v zmislu njegove vojne. Vojaka bo edina smeli nositi orožje za obrambo države.

Konferenca proti vojni

Bruselj, 22. avgusta. AA. Belgijska vlada je poslala vsem državam sveta povabilo, naj se udeležijo mednarodne konference o preprečitvi vojne. Konferenca bo junija meseca 1935 v Bruslju. Na dnevnem redu bo razprava o načrtu konvencije glede ureditve vojnih spopadov. Načrt so izdelali svoj čas na pripravljalni konferenci v Monacu. Če bruseljska konferenca uspe, izročijo njene sklepe diplomatom radi Londone potrditve.

Belgijska kraljica v Italiji

Neapelj, 21. avgusta. AA. Belgijska kraljica prispe semkaj 24. avgusta. Italijanske kraljice pričakujejo za prve dni septembra. Oba obiska sta v zvezi z bližnjim veselim dogodkom v rodbini Italijanskega prestolonaslednika.

Hud vihar na Atlantiku

Glasgow, 21. avgusta. AA. Davi je prišel iz New Yorka parnik »Cameronia«. Na Atlantiskem oceanu je doživel hude nevihte. Vlakovi so odnesli s krova enega mornarja in poškodovali 30 potnikov. Reševanje pogrešanega mornarja ni uspelo. Posebno močan je bil vihar v petek, ko so bili potniki pri večerji. Vrgel je vse s svojih stolov in uničil opravilo in jedilni pribor. Parnik ima 16.000 ton.

Stratosferna letalca se poslavljata od Ljubljane

Popoldne ob 14.30 odpotujeta z letalom v Zagreb in dalje na Dunaj, odkoder se vrneta jutri v Bruselj

Ljubljana, 21. avgusta.

Po snočnem sprejemu na magistratu, kjer je govor profesorja Cosynsa poslušalo več tisoč meščanov, sta belgijska učenjaka odšla v Kazino, kjer jim je Aeroklub priredil v prostorih Avtokluba intimno večerjo. Pri tej priliki jima je belgijski konzul g. dr. Dular sporočil, da ju je odlikoval belgijski kralj Leopold, prav tako pa je Nj. Vel. kralj Aleksander nagradil njun smeli polet z visokim odlikovanjem. Prof. Cosyns je bil odlikovan z redom sv. Save III. Nere van der Elst pa IV. razreda. Učenjaka sta se vidno vzradovala v toplih besedah zahvalila. Intimna večerja je bila okoli polnoči končana, nakar sta stratosferna letalca odšla v svoji sobi v Union.

Popoldanski izlet z avtomobilom proti Kamniku, kjer so oba učenjaka pripeljali do Črničva in odšli peš proti prelazu, je Belgijska izredno ugajal. Nista mogla prehlvaliti lepote naših pokrajin, zlasti pa je bil navdušen profesor Cosyns, ki je velik prijatelj planin in se tudi dosti boljše počuti v samotni kot v bučni družbi. Prvotno so ju hoteli odpeljati na Bled, so pa namero opustili, ker je profesor Cosyns izjavil, da ne želi trušča in da se ne bo dobro počutil v mondenem kopališču.

Danes sta bila profesor Cosyns in van der Elst ves čas v hotelu in sob nista zapustila. Prejela sta še nekaj brzojavnih čestitk, katere sta marljivo prebirala in se obenem polagoma pripravljala za povratek v domovino. Popoldne ob 14.30 ju bo letalo »Spartan«, ki jima ga je dal na razpolago Aeroput, poneslo v Zagreb, kjer jima bodo priredili svečan sprejem. Učenjaka pa se bosta zadržala v Zagrebu samo poldrugo uro, ker bosta že ob 16.15 nadaljevala polet proti Dunaju in od tam naravnost v Bruselj.

Jutri popoldne bosta že v Bruslju

Pariz, 22. avgusta. AA. Iz Bruslja poročajo, da je belgijski narodni fond za znanstvene preiskave izdal včeraj tole poročilo:

Belgijska znanstvenika gg. Cosyns in van der Elst prispejata v Bruselj v četrtek popoldne. Stratosferna pristana na letališču »Ever« ob 16. uri.

Poročilo navaja dalje med drugim tudi izjavo, ki jo je dal prof. Cosyns zastopnikom listov o tem, da namerava prof. Piccard v kratkem poletiti v stratosfero do višine 30.000 m.

Med množico

Višek ljubeznivosti, s katero ju je sprejela Ljubljana, sta morala občutiti prof. dr. Cosyns in pa tovariši van der Elst, potem, ko sta odšla sredi z magistratskega balkona. Že popreje se je bliskalo z oken ko so posamezniki fotografirali užitniki magnetizma, da ju ujamejo na plošče in so se tedaj že bolj posvetile glave množice spodaj. Naša dekleta se niso mogla premagati, da niso vzklikale navdušeno Vive la Belgique! Hip nato so se začepetale tisočere noge in oglasil se je oglušajoč: »Živio!«, ki smo ga Slovenci še najbolj vajeni. Toda to je bilo kot rečeno popreje, ko sta bila stratosferna letalca še zgoraj na balkonu.

Kritični pa so postali trenutki, ko sta se spet pokazala spodaj na stopnicah magistrata in se v družbi gg. konzula dr. Dubarja, Rada Hribarja, direktorja dr. Tavarasa, prof. Prezija, šabca in drugih odpravljala k večerji v Kazino. Tedaj je v množici priklopel navdušenje do vrhunca. Orjaški stražniki, ki so tvorili živo steno pred množico, so se naenkrat zamajali. Naenkrat so se pričeli obračati in sukati, kakor v vrtincu. Nič ni pomagal odpor, ljudje so pritisnili, prebili živo steno in že se je množica zgnila okrog obeh gostov. V araku nad glavami so zafrotali papirji, zamajale so se belečnice in v svitu luči so se zabliščali okovani in okovani svinčniki ter polnina peresa.

V slovenščini, francoščini, angleščini in morda še v drugih jezikih, najbolj pa v nemških prošnjah se je pričel boj za avtograme.

Zaradi prevelike ljubeznivosti, ki je postajala res še mlače vsiljiva, sta bila junaka zraka kar preplavana. V silni zadregi sploh nista mogla izgovoriti rok in sta jih pustila lepo ob telesu. Vendar pa se je slednjič začelo njuno pojasnilo najbližnjim, da ne moreta priti do delitvijo avtogramov, kajti potem jih bodo hoteli vsi in bi morala ostati tu še dober teden.

Množica ju je skoraj nesla. Komaj sta se s pomočjo zaščitnikov prebila do avtomobila, ki je čakal pri levem vходу magistrata. Občajno je vstop v avto lahek in je treba le rahlega priklona, toda tedi

tu sta bila mlada učenjaka ovirana. Zapletala sta se ne samo v roke, rokave in krila naših deklet, marveč tudi v suknjice navdušenih mladcev in se potislila v voz vsa razsreta, po znatnem fizičnem naporu. Še potem je moral delovati motor vozila čisto narahlo in se je mogel voz pomikati naprej le prav počasi. Ljudje se niso hoteli umikati in spet so jih morali odvrniti tedaj že potolaženi stražniki, dokler se ni odprla Stritarjeva ulica in je avto izginil za ovinko.

Prevoz gondole in balona

Davi ob 7. so bile opravljene že zadnje formalnosti glede prevoza Cosynsovega balona in gondole v Belgijo. Ekspedicija se je izvršila ob 7. ob 8.45 so odpremili gondolo in balon z osebnim vlakom do gorenskega kolodvora, ob 9.34 pa z brzotovornim vlakom dalje na Jesenice.

Drzen vlom v Višnji gori

Višnja gora, 21. avgusta.

Zadnje čase smo imeli v okolici Višnje gore več drznih tatvin, zdaj so se pa prijatelji tuje lastnine zglasili še v Višnji gori sami. Snoci so vlomili v prostore davčne uprave v Auerspergovem gradu ob državni cesti. Ko je hotela žena sluga Gruma davi pospraviti po sobah, je opazila v njih splošno razredanje. Vlomilci so odtrgali iz okna železno o mrežje in odabili del zidu, da so lahko skozi odprto zlezi v poslovne prostore. Po sobah so vse pretaknili in prebrskali večino predalov po mizah. Pokrove so z njih dvignili, da jim ni bilo treba razbijati predalov. V prvi sobi so odnesli enemu uradniku 200 Din. V šefovi sobi so odprli pet predalov, po pa so odnesli še eno samo 1 Din privatnega denarja. Tretja soba ima dvojna vrata, prva brastova so razbiti, druga železna so pa morali vlomiti s svinjsko nožjo, napravili so luknjico in skozi njo zlezi tudi v tretjo sobo, kjer stoji blagajna.

Koliko so odnesli, še ni znano, ker čakajo orožniki, da prispe policija iz Ljubljane. Orožniki so takoj ukrenili vse potrebno, da držne vlomilce izsledijo. Vse kaže, da imamo v Višnji gori dobro organizirano tolpo svedrovcev in tatov, ki jim bo treba pošteno stopiti na prste, sicer ne bomo imeli mira pred njimi.

Tunj za siromašne Ljubljančane

Ljubljana, 22. avgusta

Jadranski ribiči so danes ponudili ujeti izredno veliko množino tunja in ga bodo 1000 kilogramov poslali tudi v Ljubljano. Pošiljka dospe v Ljubljano jutri jutraj in se bo riba na trgu prodajala po izredno znižani ceni, predvsem revnejšim slojem.

Španska vlada v škripcih

Madrid, 21. avgusta. AA. Kmečki poslanci odklanjajo rešitev raznih važnih narodnih vprašanj po sedanjí vladi. Zato postaja njen položaj čedalje kočljivši. Ti poslanci žele, naj bi vlada podala ostavko, še pred sestankom parlamenta.

Rokavski zaliv zopet dvakrat nreplavan

London, 21. avgusta. AA. Zadnje dni prejšnjega tedna je bil Rokavski preliv dvakrat preplavan. Angleška plavalca Temme, ki ga je premagala leta 1927 s francoske strani od rtiča Gris Nez do Doverja v 14 urah in 29 minutah, ga je v soboto preplaval v nasprotni smeri. Plavalca je 38 milj iz South Firelanda do Blanc Neza v 15 urah in 34 minutah. Avstrijska plavalca Faber je preplavala Rokavski preliv od rtiča Gris Nez do South Forelanda v 14 urah in 40 minutah.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza

Devize: Amsterdam 2301.24—2312.60, Berlin 1342.36—1353.16, Brusej 797.74—801.68, Curih 1108.35—1113.85, London 170.36—171.96, Newyork 3324.94—3363.20, Paris 223.94—225.02, Praga 140.90—141.76, Trst 220.90—223.30 (premjia 28.51 avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.—9.10)

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Pariz 20.205, London 15.405, New York 302.5, Bruselj 71.975, Milan 26.29, Madrid 41.875, Amsterdam 207.625, Berlin 121.3, Dunaj 56.90, Praga 12.72, Varšava 67.90, Beograd 3.06.

Podzemna lepota pod Krimom

Narava je nanizala v rovi in jamah mnogo krasot, do katerih pa k sreči ljudje še niso prodrli

Ljubljana, 22. avgusta. Pod Krimom ni le Ledena jama. Če si ogledaš svet pod Krimom in na njem, vidiš samo polovico, najlepšega pa sploh ne. Dva svetova sta tam, nadzemski in podzemski, a podzemnega ne najdeš v nobenem zemljevidu in le redki ti povedo za vhod vanj. Lepi, čudovitejši ter bogatejši je od nadzemnega, toda njegova lepota je skoraj neznana, redki vedo ceniti njegovo posebnost in njegovo bogastvo je kot začaran, nedostopno.

V Ledeno jama zahajajo vsaj od časa do časa ljudje, saj je tako impozanten vhod, čeprav mračen ter hladan, da je ne morejo prezreti vsi. Kljub temu jama ni raziskana, saj bi dosegel v njej le turisti, ki so iskali le bežno posebnost podzemnega sveta, navadno le kapnike. Le redko koga mika, da bi iskal še skrivne rove ter silil naprej. Najbrž ima jama še zvezo z večjimi podzemnimi prostori. Kraške jame so navadno brezkončne, vse podzemlje je razporejeno z rovi, jame so zvezane z večjimi ali manjšimi hodniki, a težko je najti vhod v rovi in tleh, kjer se je navadno ogromno skalovja.

Približno 12 m visoko v steni v prvem delu Ledene jame sem našel tesen rov, ki se spušta položno 8 m daleč, nakar se razcepi v temnejše, neprehodne rove, ki držijo kope kam. Tako temno je bilo, da sem se s težavo zmašil naprej, čeprav spadam med vitke. V rovu so krasni kapniki ob stenah in tla so tu in tam tako zakapana, da so gladka kot steklo. Najzanimivejše je, da sem našel v tem rovu, kjer nedvomno prej še ni bil nikdar človek, ker je rovi v pravem pomenu besede nedostopni — pitje kosti in jajce lupine. Samo zaradi tega ga omenjam, ker je sicer brez pomena kljub kapnikom.

Pri opisu Ledene jame ste čitali, da je na desni pred vhodom v Ledeno jama velika votlina. Domačini ji ne pripisujejo nobene posebnosti in nihče ne ve, da bi se držal kak rovi naprej. Ko sem bil prvič v Ledeni jami, sem si ogledal površino tudi votlino in nisem opazil nobenega rova. Ob drugi priliki nas je bilo več navdušenih »raziskovalcev« jam in celo izredno nadejnih, ki se niso stari niti 14 let. Ker najmlajši nismo dovolili mnogo lažiti v Ledeni jami, so se maščevali tako, da so raziskovali votlino pri vzhodu na lastno pest. In dečko je našel tesen rov. Ni pomišljal, zlezel je vanj. Triumfalno nam je sporočil lepo odkritje. Zlezi smo po trebuhu v notranjost. Rov sega okrog 10 m daleč. Na koncu se dvigne za več metrov, da lahko stoji obdružuje podzemno krasoto. Tolikšno lepote ne odkriješ zlepa v tako majhnem rovu. Vse je zakapano, stene, strop in tla, tudi krasnih stalagmitov je precej. Tako kratkega dohoda do podzemnih lepot ne najdeš nikjer drugje, saj je treba le zlezi iz votline naravnost v to zakladnico podzemnih krasot. In ta lep hodnik je bil doslej neodkrit! K sreči, kajti sicer bi bil rov kaj kmalu izropan, kapniki razbiti, kot so v mnogih dostopnih jamah. V županovi jami Perme svari vsakogar pred uničenjem v podzemlju, jame druge na Krasu so pa skoraj vse prepuščene same sebi in turistu, ki po naključju zaide v nje. Nekateri turisti so divjaški vandali, kar kaže primer »Kevderca«, kot imenujejo domačini malo, a krasno jama pod Planinc, približno kilometer od Ledene jame.

Kevderc je na prvi pogled res podoben kleti po svoji velikosti, a ne mali. Vhod je majhen, a čim vstopiš se jama razširi na levo in desno in do stropa je okrog 5 m visoko v najnižjem delu. Tla vise do polovice dolžine jame položno, nakar se dvignejo nekoliko bolj strmo. Strop se zaključuje v šiljastih lokih kot gotski obok. V prvi polovici so tla zemeljska, v drugi pa zakapana ter tu in tam ledeno gladka. Sredi jame stoji prestol, mogočen stalagmit, oblike stola. Ob njem v levi steni so majh-

ne orgle. Od vrha stropa do tal so preprežene kristalne žile, ki kažejo sledove curkov vode v stoletjih; to so pasovi gotških obokov. Na desni se stena razširi v manjšo duplino, lepo obokano. V oboku je prese- netljiva naravna skulptura, nekakšen akt — celo žensko telo. Razčesani lasje padajo po tliniku, grudi so krasno oblikovane, roke so pa iztegnjene ob telesu, ki je »ob- lečeno« v moderno, dolgo obleko... Figu- ra je v vodoravni legi in zdi se, kot da je lahkonost in eleganca oblik sama po sebi zahtevala to sferično lego. Kipar bi ne mogel biti nikdar tako vznešen ustvarjalec, narava nas poseka tudi v kiparstvu.

V drugi polovici jame so vse stene za- kapane in na tleh je mnogo stalagmitov, toda najlepši so bili uničeni pred leti. Pri- šel je turist, ki je v divjaškem nagonu tolkel divje s cepinom po krasnih naravnih tvorbah, ki so nastale v tisoletjih in ka- kršne so neprecenljiv zaklad. Kdaj bo ko- nece divjanja turistov po naših jamah in kdaj bodo jame zaščitene pred divjaki? Manjših stalagmitov, oblik topih stožcev je še precej. Nalajaš nočem opisati poti do Kevderca, ker se mi zdi boljše, da ne hodi nikdo v jama sam — delat škodo. Vprčo- domačinov, ki bi ga morda privedli v jama, si bo pa morda premislil divjati. Ne- koliko že razume človek, da si ob pogledu na tolikšno krasoto tako očaran, da se ne moreš ločiti od nje in bi jo najraje odnesel s seboj, težko je pa razumeti vandalsko strast, ki se polasta nekaterih tako divje, da uničujejo vse, česar se večina oklepa tako s srcem.

Najlepše je ozadje jame, kjer se kri- stalne tvorbe blišče kot začarani gradovi in kjer bi s pridom vsak kipar in arhitekt proučeval čudovite oblike. Tam je tudi na desni rov, ki drži okrog 6 m naravnost, nakar zavije na levo ter se konča v ozki špiji. Naprej ne moreš. Nedvomno pa drži rov do večjega podzemnega prostora, ker iz njega močno veje. Rov bi razširil le z veliko težavo, ker je tesen in bi moral spraviti iz njega vsak kamenček posebej.

Našli smo še en rov; nočem povedati, kje, iz istih razlogov, da bi vanj ne prišel kak vandal. Glavni prostor jame je dolg 25 m, širok 8 m, omenjeni rov je pa 33 m dolg. Kevderc torej ni velika jama, a po svoji lepoti se lahko meri z mnogimi več- jimi jamami; tako krasnih, čistih kapni- kov ne najdeš niti v mnogih velikih jamah, ki slove po svoji lepoti. Kevderc pa sploh ni registriran... V rovu, ki ga imenuje- mo drugi del jame, so še lepše kapniške tvorbe kot v glavnem prostoru. V prvi tretjini hodnika kjer se moraš plaziti, ni sicer nič izrednega, ko pa prideš pod za- vesno stalaktitov, ki se spušta zelo nizko, naprej, imajo oči dovolj paše uro ali še delj. Najlepše je v zadnji tretjini, kjer se je hodnik razširil že v lepo podzemno so- bano v visokim strokom. V ta del moraš tudi skozi tesno ožino. Sredi hodnika je namreč čudovita kapniška tvorba, ki sko- raj povsem zapira prehod, le pri tleh je tesna optina, pod stropom pa ozke reže, kjer bi se dalo tudi zlezi za silo naprej. Onkraj ta španska stena nalikuje zamr- njenemu slapu, nizajo se pa tudi arca kot bi jih nanizal Amor na puščice. Vse stene, tla in strop obdajajo kapniške tvorbe, ki si jih tem bolj vesel, če si domišljaš, da tam še ni bilo doslej človeškega bitja, razen morda v pradavnini... Ostal bi še v ja- mi, a luč dogoreva in čas poteka tako naglo.

Ena najlepših in največjih jam pod Krimom v bližini Kevderca, ki jo imenuje- jo Skedenca, je zasuta. Pri vzhodu se je v mogočnem vestibulu odtrgala gmeta skal od stropa ter zasula hodnik. Ljudje tega niso niti opazili doslej. Kako čudovit in ne- raziskan svet je pod Krimom, kaže že to, da so v neposredni bližini tri jame, ki so skoraj neznane. In koliko je še najbrž jam, ki še čakajo, da jih kdo najde... — S.

Življenje v prestolici polževega kraljestva

Škropilni voz bi bil potreben Višnjanom. — Javno kopališče. — Ve- černa promenada in izprehodi v okolico

Višnja gora, 21. avgusta. Kar po vrsti sta se oglašili Ljubljana in dolenska metropola in pokazali, kako njuni prebivalci preganjajo dolgčas in vro- čino pasjih dni. Danes bi pa tudi mi radi rekli eno ali dve, saj bi utegnili sicer kdo misliti, da smo se morda tu v prestolici polževega kraljestva zabubili — kakor sto- ri pozimi naš slavn polž — da bi v miru prespal vročino pasjih dni. Toda temu ni tako in tudi mi moramo v potu svojega obraza prenašati solnčno pripeklo in poži- rati cestni prah, ki ga dvigajo številni av- tomobili. Dobro bi bilo, da bi tudi mi do- bili kak škropilni voz in bi malo polti na- še ceste, oziroma ceste — saj veste, da je samo ena in še ta je državna, tako da s popraviljanjem, tlakovanjem itd. mestnih cest, ulic in potov naši mestni očeti ni- majo prevelikih skrbi in stroškov — ker vodo imamo zdaj obilo, odkar imamo nov vodovod. Ne pričakujemo pa, da bi se kaj kmalu uresničila naša želja, kajti držimo se zlatega pravila našega patrona: počasi se daleč pride. Bomo že enkrat dobili, saj se tako ne muči. Naglica ni nikjer dobra. Če mi ne bomo tega dočakali, bodo pa na- ši otroci; saj bo »arar« še ravno tako vroče.

Da so zdaj počitnice, se tudi pri nas pozna. Potihnil je namreč razsrzani otro- škí živčaj, odkar so se zaprla šolska vrata, in mesto se je pogreznilo v molk. Da, res je, šele ob počitnicah spoznamo, da so du- ša našega mesta otroci, ki iz okoliških va- si prihajajo v našo šolo in jutro za jutrom napolnjujejo z novimi življenjem mesto. Zdaj pa je vse to izginilo, šola sameva prazna in le zdaj pa zdaj se prikaže na dan kak njen preostali stanovalec. Zjutraj je vse mirno, samo uradniki gredo svojo pot. Popoldne je spet vse tiho, le uradniki hite proti domu, da se čim prej odrešijo urad- nega prahu, ki je tako neprijeten v tej vro- čini, s tem da se izroče hladnim valovom bistro Višnjice.

Odkar imamo javno kopališče, je tu glavno pozornosti višnjegorskega življenja. Ni to kopališče bogve kako moderno in iz-

borno urejeno, toda za nas, ki smo skromni in miroljubni — kakor je skro- men tudi naš polž — je za zdaj dobro. Sestoji v glavnem iz struge Višnjice, ki je nekoliko poglabljena in razširjena. Da se nabere več vode, strugo še zgradimo. Da pa nismo samo v vodi, imamo tudi meli- šče za solnčenje. Tudi z godbo in peemijo smo preskrbljeni kakor vsako slavno ko- pališče. Toda naša pesem se od drugih znatno razlikuje. Niso to morda kake arje iz oper ali jazz-band, ampak naša pesem je zdaj »pesem« krampov in lopat, ko de- lajo nov most na bližnji cesti, prej pa je bila pesem cepcev, ki so jo peli nad zlato pšenico. Sezono pa smo otvorili ob pesmi koscev in grabljic. Tako bomo preskrblje- ni za vso sezono, in sicer zastoj, kar je glavno v teh težkih dneh.

Po kopanju jo mahnejo k g. Bašarju ali Omahnu, ki ima izvrstni kegljiški in baliniški. Tudi v tej stroki smo namreč Višnjani mojstri in naš slavn in daleč na- okrog poznani favoriti Matija bi brez dva- morda dosegel državno prvenstvo, če bi se tu- di v tem tekmovalo. Tisti pa, ki jih ne ve- seli ta sport, jo mahnejo na sprehod proti prijaznemu Peščenjaku, ki je kar posejen za višnjegorsko zgodovino. Ob tej cesti se je nahajal zapelivni vrt občinskega svetov- alca Andraža Slamoveca, ki je vzbudil hudožno poželje kozo liscu Lukeža Dre- nulje. Kdo ne pozna sloveče in zamotane pravde, ki je nastala iz tega in spravila vso višnjegorsko sosesko v hudo stisko in zagato? Nekoliko od tega vrta se dviga rdeča skala, rojstni kraj našega toli češče- nega in imenitnega patrona polža. Od tu torej jo je primahal v Višnjo goro, sebi v dobro in nam v čast. Nekoliko naprej se pričena Višnjegorski klanec, kjer je ba- je odtrgalo oje glavo kobilici Ribničana Bla- togneta, ki je peljal svo roho in odvir vsa kolosa, da bi kobilica laže peljala. Ker pa staro kljuje ni moglo dohajati voza, mu je odtrgalo glavo. Na vrhu Peščenjaka pa se nahaja najslavnejši kraj višnjegorske prošlosti: slavn višnjegorska vešala in mesto, kjer je prejel za svoje pregrešno

poželenje Drenuljev kozel liscu prebridko kazen, ki mu jo je odmeril višnjegorski modrijan Mire Krivostegno. Če se pa ko- mu poljubi dajše poti, gre lahko k Svetu- mu Duhu, ki je krasna iselniška točka. Tu gadi smučarski klub Polž svoj dom, ki bo prvi te vrste na Dolenskem.

Ko se smučarji in srak nekoliko ohladi, pa vsi Višnjani priliježjo in hiš. Večerno promenado namreč zelo ljubijo že od nek- daj. Prijetno izprehajaljšče je zlasti »Ovin- gerc«, pa tudi glavna cesta ni slaba. Sta- rejši pa sede pred hišami, premlevaro- bome dnevne dogodke in pamjo na otroke, ki se podo po trgu okrog suhega vodnjaka z Valvazorjevim spomenikom na vrhu.

Se eno opravilo čaka Višnjane po pro- menadi: sprejem večernega ljubljanskega vlaka. Dobar del višnjajskih meščanov — mlajših seveda — gre namreč skoro vsak večer na kolodvor, da sprejmejo someša-

ne, če se je kateri mudil v Ljubljani — dalj navadno ne gredo. Ali ni to lep social- ni čar, da tako rekoč vse mesto pride na- sproti meščanu, ki se je podal po svetu in ga srečano sopes sprejmejo v mesto? Ne- koliko pa jih seveda kaže tudi radovednost, da vidijo, kdo se pelje skozi njihovo mesto. Pravijo pa, da niso ti pohodi na kolodvor več tak romantični in prijetni, odkar so dali mestni očetje postaviti ob poti elektric- ne luči.

Tako je približno življenje v prestolici polževega kraljestva. Seveda ga včasih pretresejo večji »dogodki«, če se n. pr.: stepejo zvečer fantje, če zleti avto name- sto po cesti v dolino ali konfi, če priredi smučarski klub Polž lov na polhe ali kaj podobnega. V bistvu pa je vedno isto in polž nima prevelikih sitnosti in težav pri svojem vladanju... J. M.

Roparski umor v Trbojah pri Kranju

Delavec Janez Kliščič je umoril posestnika Franca Oslja Morilec je zločin priznal

Kranj, 22. avgusta. V Trbojah pri Kranju je bil večeraj ponoči izvršen roparski umor, ki je razburil vso okolico. Žrtev roparske- ga napada je postal 54letni posestnik v Trbojah Franc Oslja. Našli so ga le- žečega

na postelji mrtvega.

V levi strani prsi mu je tičal velik kuhinjski nož. O umoru smo zvedeli na- slednje podrobnosti:

V nedeljo je bil v Trbojah semeni. Oslja, ki se je tudi udeležil žeganja, je sedel v neki družbi v gostilni pri Kocjanu. Naročil si je četrto litra vina, nato pa je prisedel k drugi mizi, kjer sta sedela 26letni delavec Janez Kliščič iz Prebačevega, ki je bil zaradi raz- nih prestopkov že večkrat predkazno- van, ter Janko Pravst. Oslja je proti večeru, ko je popih že precej vina, iz- vlekel svojo denarnico in

se bahal z denarjem

ter ga kazal Kliščiču. Ta ga je prego- voril, da ga je Oslja povabil na večer- jo v svoje stanovanje. Kliščič in Oslja sta odšla proti domu, za njima pa je prišel tudi Pravst. Pojedel je nekaj bo- ba, nato pa je odšel in je Kliščič ostal pri Oslji sam.

Včeraj zjutraj se je sosedom prav- čudno zdelo, da ni bilo Oslja na spred- gled. Stopili so k njegovi hiši in po- gledali skozi okno. Ženske so se ne- malo začudile, ko so videte posestnika, da leži nepremično na postelji.

glava mu pa visi navzdol.

Vdrli so v stanovanje. Groza jih je ob-

Ljubljancanom je bilo zadoščeno

Snoči so se zbrali že mnogi pred napovedanim časom pred magistra- tom in bilo jih ni nič manj kot predinočnim

Ljubljana, 22. avgusta. Se ves dan večeraj so bili ljubljanci vznemirjeni, kar je pri njih že resna bo- lezen. Nikdar še niso tako slabo spali kot v noči po senzaciji, ki se jim je izmuznila. Vedeti je namreč treba, da so Ljubljanci- nam senzacija drugi kruh, ki ga pa tako stradajo. Včeraj so hoteli nadoknaditi s časipljem, česar niso mogli uživati nepo- sredno. Najbolj jih je pa seveda zanimalo, če bodo sploh videli stratosferna juna- ka. Mnogi so se silno bali, da bi jim ne odré- la zopet v stratosfero. Hlastali so po listih ter požirali dolga poročila, ki so se jim pa zdelo mnogo preplehna od tolikšnem dogodku, saj vendar nimamo vsak dan gostov iz stratosfere! Všeč jim tudi ni bi- lo, kar je treba tudi končno povedati, da sta se kazala povsod drugje prej kot v Ljubljani. Nekje v Prekmurju sta pristala. Ljubljanci so pa ugibali, zakaj sta se izognila našega letališča, ki je vendar ta- ko stajajo in odkoder bi bilo tako blizu v Ljubljano. Da so ju odpeljali na Gorenjsko, preden so ju pokazali ljubljancanom, tega jim tudi ne bodo nikdar odpustili. Seveda pa tudi ni prav Dolencem, da jim niso po- kazali še Dolenske, odnosno, da bi jo ji- ma pokazali v prvi vrsti, saj boče biti tu- di Dolenska znana širnemu svetu, da bo imela tujski promet in to in ono.

Zato so bili še tam bolj potrebni zado- ščenja prvi in drugi in da so ju pokazali meščanom pred magistratom, so bili res že dolžni. Ljubljanci so takoj pozabili, da so bili prejšnji večer potegnjeni in zbrali so se že mnogo pred napovedanim časom pred magistratom. Ni jih bilo nič manj kot prejšnji večer. In navdušenje tudi ni bilo nič manjše. Sploh bi se morali povsod po širnem svetu šele naučiti tako navdušenega sprejemanja. Ljubljanci so vprav rojeni za živjo-vzklikanje in v tem pogledu jih ne more nihče prekositi. Razen tega jih je med nami mnogo, ki imajo vražjo »dru- karsko« žilico. In junaka so prišli spreje- mat tudi predvsem mladi ljudje, ki se ne boje odpirati ust in ki vedo, kdaj je treba dati duška čustvom. Samo ob sebi se ra- zume, da so bile med damami same mlade in da jih ni bilo malo. Posebej je pa treba naglasiti, da so bile še bolj navdušene kot moški svet in da se moramo pred vsem njim zahvaliti, da je navdušenje doseglo takšen obseg.

Ljudje so še vedno prihajali v dolgih vrstah na Mestni trg, ko je že vozil avto- mobil počasi po Stritarjevi ulici. Nekateri mu niso posvečali posebne pozornosti, da- me so pa tako spoznale junaka ter jo ubrale za avtomobilom, ki jim ni mogel uiti. Mnogi se je polastilo silno vznemir- jenje, zganila se je. Vendar pa ljudje niso začeli takoj vzklikati, kajti bili so tako presenečeni, da so izgubili dar govora, čeprav so bili pripravljeni na velik trenu- tek. Saj naj niso mogli verjeti, da bodo vendar prišli na svoj račun ter so se skr- vali bali, da se jim bo senzacija zopet iz- muznila. Toda junaka sta se pripeljala to- čno ob napovedanem času.

Avto je rinil med množico, ki je pa na- valila nanj, namestu, da bi se mu umak-

nila. Ljudje bi kar stisnili voz, če bi stra- žniki ne napeli vseh sil. Vendar so bili mnogi kot okameneli, le dame so bile najbolj prisotnega duha. Toda stražniki so jim za- branili, da bi vsaj nekoliko izlile svoja čustva. Cosyns je izstopil prvi in ljudje so ga takoj spoznali, čeprav so si ga mislili nekoliko starejšega. Oba sta navidez še fanta in ker sta bila sportno oblečena, sta bila še tem bolj všeč mladini. Cosyns je vitez ter suh, Elst je pa še skoraj deški, nekoliko manjši od Cosynsa. Stražniki so napravili takoj spretno prehod skozi mno- žico, da sta slavn gosta v spremstvu kon- zula dr. Duljarja lahko prišla do magistra- ta. Takoj sta se pokazala na balkonu in Ljubljanci so ju pozdravili tako gromi- vito, kot vedo le oni. Vzklikanja bi ne bilo ne konca ne kraja, če bi se ne začeli po- zdravni govori. Od časa do časa je med govori poblisnila magnezija, fotografji so bili v akciji skoraj na vseh oknih v bližini magistrata.

Toda vse je minilo mnogo prehitro, v 10. minutah, a Ljubljanci se niso dali tako hitro odpovrati. Še so vzklikali in znanstvenika sta se morala vrnati na bal- kon ter odzdravljati. Končno je vzkliknil Cosyns v slovensčini: Zivela Jugoslavija! — kar je zopet vzbudilo vihar navdušenja. Ljudje so se začeli gnesti ter siliti v ospreje, da bi videli še enkrat ob blizu gosta, ki sta prihajala iz magistrata. Avto- mobil se je pomaknil blizu k stopnicam, ljudje so pa pritiskali k njemu. Cel ode- lek stražnikov je imel dovolj dela, da je napravil junakoma pot. Ljudje so begali kot v paniki, tiščali k avtomobilu, poseb- no dame. Komaj sta fanta ušla v avtomo- bil, naši fantje so pa klicali: Na rame z njima! — Toda bilo je že prepozno in zdaj so hoteli dvigniti kar avtomobil ter ga nositi na ramah. In res je vozil avtomobil nekaj časa po zraku... Stražniki so imeli mnogo dela, da so končno napravili avto- mobilu prosto pot. Ljudje so pa še dolgo bežali za vozom.

Ljubljancanom je bilo zadoščeno... vendar je vse prekmalu minilo.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 22. avgusta. Policija je danes aretirala 24 letnega Francea H., e katerim je imela že večkrat opravka zaradi tatvin. France je nenobli- šljiv dolgonetnež. Nedavno je na »špičce izmaknil nekomi zapešno uro. Ker mu pa ni usajalo, jo je hotel zamenjati. Odšel je k nekemu urarju. Gospodarja ni bilo doma in je našel samo njegovega pomočnika. Dovolila sta se za pomočnikovo zapesni- co. Jermenček mu pa ni usajal in je zato prošil pomočnika, da bi mu dal drugega, od ure, ki je v izločbi. Pomočnik je prošni ugodil, ko pa je med tem prišla neka stranka je France izrazil priliko in izmaknil še uro, ki jo je pomočnik vzel iz izločbe. Se- veda je po njegovem odhodu pomočnik takoj opazil tatvino in obvestil policijo, ki je obe ukradeni uri našla pri Franceu. Izročila ga bo sodišču.

Davi ob 4. sta bila na Tyrševi cesti aretirana brezposelna delavca 25 letni Franc Strmole iz Velikega Gabra pri Litiji ter Ludvik Vidic iz Trebnjega pri Novem mestu, ker sta osumljena, da sta prejšnjo noč vlomila v šrambo Valentina Jančigaja v Hranilniški ulici in odnesla več jestvin ter moške in ženske obleke v vrednosti nad 1.000 Din. Pri njima so našli vlomilsko oro- dje, kar je potrdilo sum, da je polletja na pravem sledu.

Beležnica

Koledar: Danes: Sreda, 22. avgusta, katoličani: Timotej, Ostrvoj.

Današnje prireditve: Kino Matica: Sinji angel (Marlen Dietrich) Kino dvor: Zena-panter Kino Šiška: Afeta inž. Ugrona

Dežurne lekarnice: Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, dr. Piccoli, Tyrševa c. 6.

Imped sira

Poleg stratosfernih in kozmičnih ima- mo tudi domače senzacije. Te sicer niso tako velike in imenitne, da bi moral biti Grad razsvetljen njim na čast, vendar jih pa ne kaže omalovaževati, ker so pristno naše, kakor kranjske klobase in cvček. Tako senzacija smo imeli večeraj proti večeru na Aleksandrovi cesti. Malo je manj- kalo, da ni prišlo do nelojalne konkurence, ker smo se imeli v gosteh slavn gosta iz- nad oblikov. Oko postav je imelo opravi- ti s pijančkom. Tako se ga je bil nakre- sel na račun krize, da ga noge niso hotele več nositi. Vsa Aleksandrova cesta ali pa samo majhen kosček tlaka bi bil njegov, da ga nista krepko podpirala dva stražni- ka. Radovednežev seve ni manjkalo, kar hitro jih je bila polna promenada. Dvema stražnikoma je prihitel na pomoč še tretji, kajti pijanček pri najboljši volji ni mogel peš na policijo, niti ga pa niso hoteli.

K sreči stoji tam blizu avtomobilski in stražniki so si znali pomagati. Dvignili so pijančka in ga potisnili v avto. Samo še njegov palec na nogi so videli radovedne- ži, kako jim je pomiknil v slovo iz čev- lja, potem se je pa zleknil pijanček po dolgem v avtomobilu in hajdi na policijo. Kar samo se mu je smejalo, vse zadovoljen je krill z rokami in nogami, da se tako imenito pelje. Morda še svoj živ dan ni sedel v avtomobilu, naenkrat pa to pri- jetno presenečenje in povrhu še v sprem- silu.

Tako torej lahko pride revež do brez- plačne vožnje z avtomobilom.

Polovična voznina za ljubljanski velesejem

Beograd, 22. avgusta. A.A. Prometni minister je dovolil 50%no vožno olajšavo za obiskovalce velesejma v Ljubljani, ki bo od 1. do 31. septembra. Olajšava velja za odhod od 31. avgusta do 8. septembra vključno in za povratek od 2. do 10. sep- tembra vključno. Potniki kupijo pri od- hodu cel vozni listek do Zagreba oziroma Ljubljane in legitimacijo rumene barve. Obiskovalci iz inozemstva potujejo z le- gitimacijo sejmске uprave. Razstavljaci se morajo izkazati še z duplikatom tovr- nega lista v dokaz, da so poslali blago na razstavo, ali pa z izjavo sejmске uprave, da sodelujejo na sejm kot razstavljalci. Na odhodni postaji mora postaja žigosati du- plikat tovrnega lista ali objavo z datu- mom. Pri povratku potrdi prirediteljski odbor, da so razstavljali sodelovali na sejm. Blago se bo prevajalo s tarifno olajšavo, predvideno za prevoz razstavne- ge blaga.

SPORT

Kolesarsko

državno prvenstvo

za prvorazredne dirkače na progi Ljubljana- Zagreb (145 km)

bo v nedeljo, 26. t. m. Start bo ob 6. uri

zjutraj na Dolenski cesti (pri mitnici). Kakor znano, se tovrstno državno prven- stvo vozi na eni isti progi že nekaj let sem ter se vsako leto menja ta cilj in start, t. j. da se eno leto starta v Zagrebu, naslednje pa v Ljubljani. Lansko državno prvenstvo je bilo iz Zagreba v Ljubljano pod zelo neugodnimi vremenskimi piličkami. Dirkače je dež močil skoro vso pot, tako da ni bil kmalu po odhodu iz Zagreba do nitke premočeni. Pa tudi vsled dežja razmeščana proga je postala za vožnjo zelo naporna. Skupina je štela okrog 25 tekmovalcev in se je držala kompaktno vse do začetka vzpo- nov, t. j. do kake dva kilometra za Novim mestom. Po sedem minutnem čakanju pri tamošnjih železniških zatvornikah so dir- kači od slabega deževja in vetrovnege vre- mena tako prezeblili, da so mnogi izmed njih že na prvih klancih omagali. Kljubovali so le vztrajnejši in odpornejši fantje, kjer se je posebno odlikoval večkratni državni prvak štefan Grgac, ki se je že takoj na prvem vzponu poslovil od svojih konkurentov tar jim ušel, tako da so ga zasledovalci niso mogli več niti do samega cilja dognati. Pa tudi med našimi slovenskimi tekmovalci smo takrat zabeležili trde korenine, ki so se bile za sprednja mesta. Bili so to: Gar- ner, Prodan, Abunar in še drugi. Tudi letos, v nedeljo, bodo ti fantje v vrstah nevarnih hrvatskih konkurentov, posebno nezlomlj- vega Grgca, ki se nikakor ne upogne. Fant je dne 12. t. m. startal tudi na naporni med- narodni dirki v Avstriji Graz-Semmering- Graz (212 km), kjer se je tudi dobro od- rezal. Naša slovenska reprezentanca, po več- ini ljubljanska, bo letos, kakor kaže, do- kaj močna, ker bo izpopolnjena za rutinir- nimi dirkami: Vrhničanom Oblakom, Dom- žalčanom Gregoričem in še drugimi. Zal, da zaradi pripravnosti med juniorje ne moreta v tej zanimivi borbi sodelovati še naša iz- vrstna Tina Avelj in Močnik.

Prvenstvo bo ob vsakem vremenu.

Z Jesenic

— Meščanska šola na Jesenicah. Poprav- ni izpiti se bodo vršili 30. in 31. avgusta od 8—12 ure. Vpisovanje bo 1. 2. 3. sep- tembra v šolski pisarni. Učenci(nke) naj prinesejo vse potrebno k vpisovanju (potr- dilo o plačevanju davka, zadnje šolske iz- pričevalce itd.). Podrobnejša navodila na oglašni deski in pri uravi.

Danes velika filmska drama

SINJI ANGEL

v glavni vlogi Emil Jannings in Marlene Dietrich

ELITNI KINO MATICA
Predstave danes ob 4., 7.15 in 9.15

DNEVNE VESTI

— **Konstituiranje glavnega odbora JUU.** Glavni odbor JUU se je konstituiral na svoji prvi seji dne 20. t. m. takole: predsednik Ivan Dimnik, predsednik sekcije JUU za dravsko banovino, podpredsednik učitelj iz Kruševca Todor Dimitrijević, in predsednik sekcije JUU za dunavsko banovino Djordje Mirkov, tajnik Milinko Lazic. Včeraj je sprejel prosvetni minister vse člane glavnega odbora, ki so mu pojasnili želje našega učiteljstva. Minister je izrazil svoje veselje nad tem, da se učiteljsko združenje vrača k slogi in sporazumnemu delu. Obljubil je učiteljem vso moralno pomoč.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 67 z dne 22. avgusta objavlja: zakon o mestnih občinah, odredbo o listini, ki spremlja pošiljko spirita in razne objave iz »Službenih novic«.

— **Odvetniška vest.** Advokat v Brezicah dr. Andrej Vedec se je 14. t. m. preselil s svojo pisarno v Maribor.

— **Razpisane zdravniške službe.** Ob lastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službe honorarnih prometnih zdravnikov s sedežem na Jesenicah, v Ljubljani za rajon II. in v Ljubljani za rajon IV. ter v Mariboru za rajon I. Službo specialista za notranje in pljučne bolezni v Mariboru in službo drugega pogodbenega zobozdravnika v Ljubljani. Prosnje je treba vložiti do 10. septembra.

— **Ljudje, ki trpe na oteženi telesni potrebi** in ki jih zaradi tega mučijo krvo prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fisurah, hemoroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za izboljšanje črevesja jutraj in zvečer po četrtinki »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« vode po operacijah z najboljšim uspehom. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Kje se dobe sejske legitimacije?** Legitimacije za obisk letišnega jemenskega veleposlaništva od 1. do 10. septembra prodajajo tujsko-prometne ustanove, vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva. Pri nakupu se plača za legitimacijo Din 2.—, ostanek Din 18.—. Kjer bi blagajni ob prihodu na veleposlaništvo, ki bi legitimacijo ne bilo na razpolago, naj se takojvratno direktno od urada Ljubljanskega veleposlaništva. Za izdajo polovine vozne na veleposlaništvo zahtevajo na odhodni postaji železniško izkaznico, ki jo dobite za Din 6.—.

— **Avtor scenarija filma »Bošanci«** — slovenska simfonija v Sarajevu. V Sarajevu je prišel avtor scenarija filma »Bošanci« — slovenska simfonija — Franc Tanzer. Lepote naše države, zlasti Bosne, so ga očarale. Film bo financiral berlinski filmski podjetje »Moserc«, stroški bodo znašali okrog 7 milijonov Din. Glasbeni del je poverjen Schmidtu Gartnerju, znamenitemu nemškemu skladatelju.

— **Vozne olajšave za poštneke veleposlaništva.** V Smirni bo od 20. do 30. septembra veleposlaništvo in turški konzulat odobrovali turški poštneke v naši državi daje posetnikom brezplačen vizum, ki jim bo služil kot legitimacija za vožnje olajšave na železnici in parnikih. Od 2. do 9. septembra bo v Pragi veleposlaništvo in naše prometno ministrstvo je dovolilo posetnikom polovico voznice, veljavno od 29. avgusta do 8. septembra za potovanje v Prago in od 2. do 15. septembra za povratek. Dovoljena je tudi znižana vožnja za veleposlaništvo v Innsbrucku, ki bo od 1. do 9. septembra. Vozne olajšave veljajo za ta veleposlaništvo od 28. avgusta do 8. septembra za potovanje v Innsbruck in od 1. do 13. septembra za povratek.

— **Proti izrazoma »miloštnost«** in »poljubljam roko«. V Karlovcu so pokrenili akcijo proti izrazoma »miloštnost« in »poljubljam roko«. Večina meščanstva spremlja to akcijo s simpatijami, ženski svet pa živahno debatira, ali je ta akcija potrebna ali ne.

— **Obiskovalcem jesenskega ljubljanskega veleposlaništva.** ki traja od 1. do 10. septembra je dovoljena na parobrodih Jadranske plovidbe in Dubrovačke plovidbe ugodnost, da se lahko z vožnjo karlo nižjega razreda vozi v višjem razredu. Na parobrodih Jadranske plovidbe pa imajo 50% popust. Te ugodnosti daje samo sejska legitimacija, veljavna pa do 20. avgusta do 20. septembra.

— **Slovinci v Ameriki.** Na univerzi v Kansasu je bil nedavno promoviran za doktorja medicine Slovenec Rudolf Zupanec, sin pokojnega organista na Evelethu v Minneotiti in pozneje v Jolietu. Njegova mati Ana, ki se piše zdaj Konda, kot dekle se je pe pisala Okulin. Je bila nekaj let učiteljica v svojem rojstnem kraju Semeču. Umrla so v St. Louisu Vincenc Vrebaik, doma iz Vranskega pri Celcu, (podlegel je silni vročini), v Glenwoodu Sprinka 71 letni Josip Udovič, doma iz Novega mesta, v Clevelandu pa Anton Andolšek, star 29 let, rojen v Clevelandu, in Ana Lenče, rojena Sulen, stara 53 let, doma iz Žužje mlake pri Krškem.

— **Mednarodna trgovska parlamentarna konferenca** bo letos od 16. do 21. septembra v Beogradu odobroval v Splitu. Udeleženci konference se pripeljejo 21. septembra zvečer s posebnim vlakom iz Zagreba v Split kjer bo konferenca zaključena. Sodelovalo bo nad 20 držav, ki pošljejo na konferenco en političnega življenja. Po konferenci si ogledajo udeleženci v skupinah naš Jadranski prijavljenih je že 153 delegatov. Po dosežanih prijavah bodo sodelovali na konferenci Anglija, Francija, Japonska, Italija, Češkoslovaška, Madžarska, Turčija, Španija, Luksemburg, Švica, Poljska, Belgija, Bolgarija, Črna in Egipt.

— **Hrvatski planinci na Triglavu.** Manjša skupina planincev iz Križevcev napravi vsako leto turo na Triglav in druge naše gorske velikane. Tako so se napotili na Triglav tudi letos. Iz Križevcev so se odpravili v ponedeljek in v Zagrebu se jim je pridružil še nekaj zagrebških planincev.

— **Prevozne olajšave za potnike** in blago na jemenski ljubljanski veleposlaništvo, so dovolile sledeče tuje države: Avstrija, Bolgarija, Češkoslovaška, Grška, Italija, Madžarska, Nemčija, Poljska, Rumunija in Saarsko ozemlje.

— **Se 26. hitlerjevcev** pripelo v Varaždin. V Varaždinu je pripelo včeraj jutraj še 26 hitlerjevcev, ki so potočili pobegnili iz Avstrije, tako da jih je zdaj v taborišču 857. Ker se prične v osnovni šoli, kjer so avstrijski begunci nameščeni, kmalu šolski pouk, jih bodo premestili najbrž v vojašnico ali pa prepeljali v Bjelovar odnosno Slavonsko Požego. Odločitev bo padla te dni.

Žena - panter

Pustolovščine iz džungle, iz domovine ljudi - živali!! Žena - panter, kraljica otoka izgubljenih duš. Po romanu od H. G. Wellsa. — Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri ob običajni nizki vstopnini Din 4.50 in 6.50.

ZVOČNI KINO DVOR — Telefon 2730.

— **Razstava psov.** Ker se vedno prihaja prijave psov za razstavo, je smatral razstavljalni odbor za potrebno, da podaljša rok za prijave psov še do vključno 26. t. m. kot zadnji dan. Posebno ponovno opozarjamo poklicne lovce, ki imajo pse brake ali pa brake-jazbečarje, da jih razstavijo, ker plačajo prijavnino za te vrste psov samo po Din 10.— kot njihovo last. Odbor.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo lepo in vroče a krajevnimi nevihtami. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države lepo in vroče. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 32, v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Splitu 30, v Ljubljani 29,2, v Mariboru 26,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763, temperatura je znašala 17,8. Za slovo od poletja smo dobili vročino, da ne bomo ostali brez pasjih dni, toda varjetno ni, da bi se lepo vreme dolgo držalo, saj bi bilo že nekaj izrednega, če bi dober teden ne deževalo.

— **Nezgodbe.** Janeza Bendo, sina krojaškega mojstra v Suhodolah, je slamozeznica zgrabila za desno roko in jo poškodovala. Krojaški pomočnik Ivan Stritar iz Malih Lašč, se je hotel včeraj umakniti avtomobilu, ki mu je privozil nasproti. Pri tem je padel v občestni jarek in se poškodoval na glavi. Oba ponesrečenca sta morala v bolnico. Včeraj smo poročali, da se je pri padcu s kolesa ponesrečil sin poselnice Janez Rozman iz Hraša pri Smedniku. Njegove poškodbe dozdnevno niso bile tako težke, vendar jim je Rozman davi podlegel.

— **Tragedija živčno bolne ženske.** Včeraj smo poročali, da je skočila v Zagrebu iz IV. nadstropja neznana ženska in obelazila na tlaku mrtva. Gre za Stefanijo Pandić, ki je kazala zadnje čase sledove težke živčne bolezni. Njen mož Viktor je ključavničar v Zagrebu. Pred svojim go-dom je bila zelo razburjena in možu je pravila, da se boji, da se ji bo zmešalo in da bo morala v umbolnico.

— **V šali se je ubil.** 24-letni ekonom Sava Tomič iz Baške vasi Mošorina je bil v ponedeljek zvečer na svatbi v sosednji vasi Taras. Z avtomobilom se je odpeljal domov, pa je med vožnjo za šalo potegnil iz žepa revolver. Dekleta, ki so se peljala z njim so ga prosila naj spravi revolver nazaj v žep, Tomič si ga je pa nastavil na senec, rekoč: Kaj se pa bojite, saj je prazen. Komaj je pa izpregovoril te besede je počil strel in Tomič je bil takoj mrtev.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«

v SISKI. — Telefon 33-87

Paul Hartmann

Gerda Maurus in Paul Kemp

v velikem kriminalnem filmu

Afera ing. Ugrona

Predstave: v torek, sredo in četrtek

ob 7. in 9. uri zvečer

Dopolnilo nov Foxov zvočni tehnik.

Pride: VSE JE KOMEDIJA

Iz Ljubljane

— **Iz Posebne pošte** se Erjavčeve ceste! To opozorilo bi morali objaviti, ne le, da je cesta zaprta za vozni promet. Na hodnikih leži ponoči nasipni material nerazsvetljen in si mora pešec pripisati sam sebi, če si nenadno polomi ude. Vozniki pa tudi nimajo vedno pri rokah in v glavi registra zaprtih cest, zato bi priporočali vodstvu, da naj nekoliko bolj razsvetli cestne pregrade. Delo se zaradi tega ne bo podražilo.

— **Iz Živilski trg** je bil danes slabše zasaden in tudi živahno ni bilo posebno na njem. Samo po sebi se razume, da je bilo vsega dovolj. Sadni trg je založen vedno dobro tudi ob navadnih dneh. Danes je bilo na njem največ jabolk, nekaj jih je bilo precej lepše. Prodajali so jih celo po 2.50 Din precej lepe. Hrušk je zdaj že manj kot

jabolk. Zadnje čase je tudi precej gob. Lepo grozdje prodajajo že po 5 Din kg. Na zelenjadnem trgu ni bistvenih sprememb v cenah. Perutninski trg je bil danes slabše založen s perutnino, ki je na gospodinje tudi niso posebno kupovale.

— **V prostore Kola jugoslovenskih sester** na Rimski cesti, so vabljeni za jutri ob 4. do 5. ure vsi interesi, ki so se prijavili ali žele, da prebijejo dopust v Dečjem domu v koloniji Jugoslovenskih sester v Kraljevi. Poznejše pisane informacije je iskati na naslov: Minka Gašparinova, Gregorčičeva 7, Ljubljana.

— **Iz Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati** itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. Ceniki brezplačno. — 3-T

— **Iz Za avtobusni islet T.K. Škale v Bohinj** z odhodom od soboto dne 25. t. m. ob 16 uri, se morajo vozovnice dvigniti najkasneje v petek do 12 ure pri tvrdki »Alpina«, Tyrševa cesta.

Iz Celja

— **c Gostovanje ljubljanske drame** v Celju bo 1. in 2. septembra. Vpizori se Hoffmannthal-Zupančičev misterij »Stehernik« v isti zasedbi in aranžmaju, kakor je bil na Kongresnem trgu pred Nunske cerkvice. V Celje se prenese ves aparat z zborom in orkestrom na prostor pred Marijino cerkvice. Prva predstava bo v soboto dne 1. septembra ob 19.30 druga v nedeljo 2. septembra ob 16. uri in tretja v nedeljo 2. septembra ob 19.30. Predprodaja vstopnic se vrši v knjigarni Domovina in opozarjamo vse, da si nabavijo vstopnice, za katere je odmerjena izredno nizka cena, že v predprodaji. Ansambel pride v Celje v soboto popoldne.

— **c Delovni trg.** Pri ekspozituri javne borze dela v Celju se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 57 brezposelnih (32 moških in 25 žensk), delo je bilo ponujeno za 34 oseb (15 moških in 19 žensk), posredovanj je bilo izvršenih 28 (za 11 moških in 18 žensk), odpotovalo je 21 oseb (12 moških in 9 žensk). Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 392 brezposelnih (345 moških in 47 žensk) napram 393 (344 moških in 49 ženskam). Delo je dobilo: 4 hlapi, 2 slikarja in pleskarja, po 1 oskrbnik, krojač, kovač in delavec, 5 tkalk, 4 služkinje, 3 kmetske deklet, 2 kuharici, 2 natakarici in 1 likarica.

— **c Maturantom I. drž. gimnazije v Ljubljani** iz I. 1909. Maturanti obeh oddelkov I. drž. gimnazije v Ljubljani letnika 1909 se pozivajo, da javijo svoje naslove in ev. želje, kje in kdaj bi praznovali 25-letnico mature Janku Vranjeku, šefu postaje v Celju, ali pa dr. Jakobu Hodžarju, odvetniku v Celju.

— **c Umrla** je v ponedeljek v Celju (Gledališka ulica 7) 68-letna perlica Ana Kespertova, v celjski bolnici pa je umrla 57-letni Simon Krivec iz Gaberja, mesarski pomočnik pri g. Dragu Bernardiju v Celju.

— **c Banovinski »Sokolske tekme v odbojki se bodo pričele v nedeljo 26. t. m. ob 8. jutraj na dvorščini mestne narodne šole v Celju.** Nastopile bodo najboljše postave v Savezu, in sicer prvaki celjske, kranjske, ljubljanske, mariborske in novomeške sokolske župe. Zmagovalec bo zastopal dravsko banovino na saveznih tekmah v Osljaku.

— **c O človeku in veri** bo predaval akademik Dušan Čremožnik na sestanku Društva jugos. akademikov v Celju, ki bo v ponedeljek 27. t. m. v Celjskem domu.

Iz Trbovelj

— **Sokolska tombola.** Kakor druga leta, bo tudi letos priredil tukajšnji Sokol veliko tombolo, ki bo mnogim prinesla srečo. Sokolske tombole so znane po bogatih in številnih dobitkih, letošnja bo pa še prav posebno bogata z ozirom na jubilejno leto trboveljskega Sokola. Predvidenih je 35 tombol in 400 drugih lepih dobikov, kar je gotovo rekord v dosedanjih sokolskih tombolah. Tombole so posebno dragocene in sicer pohištvo ali 3000 Din v gotovini, razložitvena spalna otomana, moško kolo, moška srebrna ura, ženska srebrna ura, 20 kosov živil, več kompletnih emuč, več umivalnih garnitur i. dr. Društvo je s prodajo srečeh že pričelo in ker je srečeh le malo, se vsi srečeh in dobikov željni opozarjajo, da si jih čimprej preiskrbe, da jim ne uide sreča, ki bo letos vsem radi malega številca srečeh in pomnoženega števila lepih dobikov še prav posebno naklonjena. Tombola bo 16. septembra.

— **Razdelitev moke rudarjem.** V četrtek bo dospelo v Trbovlje okrog 6000 kg špenične moke, ki bo v prihodnjih dneh razdeljena rudarjem. Moko je rudarjem nakazala banska uprava v Ljubljani na prošnjo trboveljske občine. Kdaj se bo moka delila in po kakem ključu, bomo še poročali.

— **Tatvine sadja.** Kmetje in posestniki v okolici Trbovelj se pritožujejo v zadnjem času radi tatvine sadja. Razen tega pa se povzroča tudi na sadnem drevju občutna škoda. Treba bi bilo nekaj ukreniti, da se to kvarno početje na en ali drugi način onemogoči, ker je treba naše kmetovalce in posestnike, ki so v led gospodarske krize itak prizadeti, obvarovati pred škodo, ki se jim povzroča s tatvino sadja in poškodbo sadnega drevja.

— **Pevski koncert »Zarjec«** v nedeljo popoldne je priredil tukajšnji delavski pevski zbor »Zarjec« na dvorščini gostilne Sulin v Lokah pevsko prireditev, ki je prav lepo uspela. Mladi delavski pevski zbor s svojim agilnim zborovodjem g. Rude Dolničarjem je tudi pri tej priliki pokazal razveljav napredek. Mladi zbor obeta postati pomemben glasbeni činitelj v naši dolini, ki se bi lahko kosal z marsikaterim starejšim pevskim zborom v podeželju. Zbor je pel tudi tokrat večino narodne pesmi, toda tudi nekatere moderne so pokazale, da bo zbor kos napečnim skladbam. Zbor razpolaga z izvršnim glasovnim materialom, tudi volja je dobra, disciplina brezhibna, zato je tudi uspeh zagotovljen.

Iz Trebnjega

— **Obveznice vojne škode.** Kljub pozivom, ki so jih prejeli lastniki obveznic že pred mesecem v zadevi prevzema novih zamjenjanih obveznic vojne škode so mnogi pri nas, ki obveznic pri davčni upravi še niso dvignili. Ker je radi zbiranja dobikov že 1. septembra, v interesu občine in države, da bodo do tega dne vse obveznice v rokah lastnikov, se vsi obvezniki, da dvignejo do 30. t. m. pri davčni upravi v Novem mestu svoje obveznice, ker bodo sicer iste izločene iz zbiranja, kar lahko povzroči lastnikom veliko škodo.

V. J. 4. - 34

Kako prijazno je miza pogrnjena!

Vse sa sveti: noži, vilice, žlice, leske-čejo se krožniki, podstavki, sklede. Ampakipotem tisto pomivanje!

KAJ STORITI?

Malo Vima na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet sveti!

WIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

Poslovilni nastop juniorjev Ilirije

Lep uspeh plavalne prireditve — Nov rekord Mihaleka na 800 m

Ljubljana, 22. avgusta.

V soboto se začne v Dubrovniku zadnji del državnega prvenstva v plavanju, prvenstvo juniorjev. Ilirija je letos favorit za naslov najboljšega plavalnega kluba v Jugoslaviji in si je s pridobitvenimi prvenstvi v seniorskem plavanju ter v juniorskih in seniorskih skokih, pridobila že toliko naskoka, da ji pokala ministra za telesno vzgojo dr. Andjelinovića po človeških računih nikdo ne more ogražati. Predno izvojujejo juniorji zadnjo bitko, so se hoteli posloviti od Ljubljane, obenem pa z izkupičkom mitinga omogočiti potovanje čim številnejše ekipe. Sročnja prireditve v kopališču Ilirije naj bi bila zadnji pregled in ocena njihovega znanja. Zaradi istočasnega sprejema belgijskih stratosfernih letalcev prof. Cosynsa in van der Elsta na magistratu pa obisk žal ni bil tolikšen, kakor se je pričakovalo. Vseeno pa so nam juniorji Ilirije pokazali, da v Dubrovniku lahko nanje računamo in da bodo dostojno zastopali Ljubljano. Poleg novega rekorda Mihaleka na 800 m je bila najsvetlejša točka večera prikaz plavalne šole SK Ilirije, ki je navzočim izredno ugajala in odobravanje kar ni hotelo prenehati. Pravo senzacijo je tudi povzročila nepriznana visoka zmaga juniorskih vaterpolistov nad seniorji, vendar je treba upoštevati, da seniorji niso nastopili v najmočnejši postavi.

Sporod, ki se je pričel ob 20., se je gladko odvijal in je bila organizacija v vsakem pogledu odlična. Nekaj minut po 22. je bil ves, čeprav obilen spored, končan. V naslednjem pričakujemo tehnične rezultate.

50 m prosto, juniorji: 1. Žiža 30.5; 2. Šerbec 31.2; 3. Demonte 32.1; 4. Banko 33. Odličan čas zmagovalca. Najboljši junior Ilirije Lenart ni nastopil.

100 m prosto, juniorke: 1. Groschel 1.21.6; 2. Tavčar 1.30.8; 3. Lavrenčič 1.31.8. Plavale so obenem z nekaterimi juniorji, vendar je Groscheli premagala vse.

100 m hrbtno, juniorji: 1. Schell 1.25.2; 2. Tausz 1.32.2; 3. Lavrič 1.36.5. Vzoren hrbtini crawl, posebno Schell, ki velja za favorita v Dubrovniku.

100 m prsno, juniorke: 1. Babinec 1.43.4; 2. Finc 1.47.4; 3. Binder 1.48.8; 4. Ozimič 1.59.8. Sigurna zmaga Babinekove, velik talent je Finceva, ki letos prvič tekmuje.

4x50 m prosto: Nastopila je nekoliko šibkejša seniorska štafeta proti juniorski. Zadnji plavalec juniorjev je resno ogrožal zmago seniorjev. 1. Ilirija I. (Fritsch, Bangko, Turnšek, Jamnik) 2.07.6; 2. Ilirija II. (Žiža, Seg, Demonte, Šerbec) 2.08.

100 m prsno, juniorji: 1. Cerar (Kamnik) 1.27; 2. Lavrič 1.33; 3. Močnik 1.33.4; 4. Miklič 1.34.1; 5. Turner; 6. Pance. Kamničar, ki je sigurno zmagal, je plaval še dalje in je na 200 m dosegel odličan čas 3.05.6, kar je najboljši letošnji čas v Jugoslaviji in za 6 desetink boljši od obstoječega državnega rekorda. Škoda, da ni plaval v predpisanim trikotju, tako pa rekord ne bo priznan. Upajmo, da bo sive upošteval njegov rezultat in bo Cerarja, ki je danes nedvomno naš najboljši prsni plavalec, postavil v državno reprezentanco, ki bo 25. in 26. t. m. nastopila v Dubrovniku proti Avstriji.

50 m prosto, juniorke: 1. Groschel 34.5; 2. Tavčar 39.8; 3. Škrj 1.40.6; 4. Finc 41.4; 5. Vogl 45.

800 m prosto, rekordni poizkus: Mihalek, državni prvak in rekorder na dolge proge, je napovedal rušenje jugoslovenskega rekorda na 800 m. Rekord ima Bulat (Beograd) s 12.17. Nedavno je Mihalek zboljšal ta čas za 6 sekund, kar pa mu je

bilo premalo in je sinoči ponovno naskočil rekord. Plaval je proti štafeti štirih plavalcev in v vsakem pogledu uspel. Prvotni rekord je zboljšal za celih 31 sekund s prav dobrim časom 11.46.1. Mihalek ima zdaj vse rekorde od 300 do 1500 metrov.

50 m prosto, rekordni poizkus: Fritsch je malo pred tem v štafeti 4x50 dosegel čas 27 sek., kar je za 8 desetink sekunde boljše od rekorda in je zato napovedal poizkus rušenja rekorda. Še 5 m pred ciljem so ure kazale 23 sekund, Fritsch se je pa nato dvakrat zapletel v prago in s tem pokopal vse izgode. Dosegel je samo 28.4.

3x100 m mešano, juniorji. 1. Ilirija I. (Lavrič, Schell, Žiža) 4.12.1; 2. Ilirija II. (Močnik, Tausz, Demonte) 4.25.6; 3. Ilirija III.

Sledila je plavalna šola trenerja Ilirije g. Dieboka. Nastopila je 30 deklet in dečkov, ki so najprej pokazali predpripravo za crawl. Dečki so predvajali, držoč se z rokami za rob bazena, delo mog, deklice pa na snhem delo rok. Nato so plavali samo dečki, a za njimi samo deklice brez pomoči rok, zatem samo z rokami in to prsni in hrbtini crawl ter prsni stil. Prav nazorno je bilo prikazano ogromno delo, predno plavalec doseže višino, da lahko tekmuje. Bila je to vsekakor najzanimivejša točka večera, ki je sigurnega navdušila.

Sporod je zaključila vaterpolo tekma med juniorji in seniorji. Slednji so v vsakem pogledu prekašali svoje učitelje in nekajkrat pokazali naravnost frapantne kombinacijske poteze. Sedemkrat je moral vratar seniorjev potegniti žogo s svojega gola, dočim so juniorji prešli le dva gola. Pri zmagovalcih se je zlasti odlikoval mladi Žiža, ki je zabij večino golov.

★

Drevi ob 20. odpotujejo juniorji v Dubrovnik. Brzovlak jih bo popeljal do Splita, odkoder bodo nadaljevali potovanje z ladjo, ki prispe v Dubrovnik v četrtek zvečer. V Splitu se jim pridružio še nekateri tekmovalci, ki so na počitnicah na naši rivijeri. V Dubrovniku bodo nastopili: Miran Fux, Peter Žiža, Branko Zihler-Hugo Schell, Jurij Lavrič, Zlato Močnik, Viktor Kurnik, Franc Pribošek, Rado Tausz, Nana Groschel, Ljubica Šiška, Saša Finc, Zorka Bradač, Marija Babinec, Marica Ozimič in Lavrenčič Lela, skupno torej 16 dečkov in deklet.

Juniorji ne bodo mogli nastopiti v močnejši postavi. Nekateri namreč zaradi izpitov ne morejo odpotovati. Zlasti bodo pogrešali Lenarta, ki je za Fritschem najboljši na 50 m, dalje prsnega plavalca Binderja, crawlista Demonteja in Tavčarjevo.

ŠOLSTVO

— **Na mestni ženski realni gimnaziji** bodo popravni izpiti 30. in 31. avg. Natančni raspored je nabit na oglasni deski. Popravni višji tečajni izpit je 29. avg. ob 8. uri, popravni nižji tečajni izpit je 30. avg. ob 8. uri. Vpisovanje gojenecov za 1. razred je 1. sept. od 10. do 12. ure; za lanske gojenke 3. sept. od 10. do 12. ure v lanskih razredih. Gojenke s tujih zavodov se vpisujejo 4. sept. od 10. do 12. ure. Pri vpisu plača vsaka gojenka 70 Din in šolnino, ki se odmeri po potrditvi o višini neposrednih davkov. Gojenke pa lahko plačajo šolnino tudi v 2 obrokih. Zato je prirediti k vpisu zadevno prošnjo. Otvoritevna služba boža je 13. sept. ob 8. uri v stolnici. Trgovski tečaj. Vpisovanje 13. sept. ob 9. uri. Sprejemni izpit 14. sept. Gospodinjstva šola Mladika. Vpisovanje 28. in 29. sept.

Ponson du Terrail: 102 Lepa židovka

Roman.

Markiz je bil prizanesljiv napram ženski svojega družabnega položaja, glede na sleparsko služkinjo je bila pa stvar drugačna.

— Kdo je vam to povedal, gospod? — je vzkliknil.

Markiza se je zasmejala.

— Eh, dragi moj mož, — je dejala, — verjeti takim žalitvam bi bila res velika čast, izkazana izmišljotinam tega gospoda.

— Mislite, gospa, da nimam dokazov in da vam ne bo težko ovreči mojih trditev, pa se morite, — je pripomnil Coarasse.

Te besede niso zgorele njemu. Markiza je brezbržno zamahnila z roko, vendar je pa dejala v upanju, da še ni vse izgubljeno:

— Za božjo voljo, gospod, ne zlorabljajte lahkovernosti mojega moža! Tisti hip je vstopil podčastnik, ki je stal za glavnimi vrati kabineta, in izročil guvernerju listek.

— Naj vstopi, — je dejal guverner, ko je prečital prve vrstice.

Vstopila je stara Angelika, toda ne sama, temveč s starim zamorcem, ki ga je starka potisnila pred markizo de Beausejour.

— Dober dan gospodična Felicite. Kako se vam pa godi?

— Gabriel, stari Gabriel! — je vzkliknila uboga žena in zakrnila z nočmi, kakor bi hotela pregnati prived. — Kaj pomeni to? — je vprašal guverner.

— To pomeni, gospod guverner, da je privedla ta starka edino pričo, ki nam more povedati, kako je z markizi in rojstvom.

— Lazete! — je vzkliknila markiza.

— Ta ženska laže in ta zamorec tudi.

— Oprostite, gospa, saj ni izrekel ta zamorec proti vam nobene obdolžitve, temveč je vas samo pozdravil.

— Da, toda jaz vem, kaj hoče povedati. Poreče vam, da je gospodična de Baganac v Marseilu umrla, da ji je njen stari stric sledil v grob čez nekaj dni, in skušal bo dokazati, da sem se polastila dokumentov svoje gospodariče.

— Gospoda, ta ženska se je sama obtožila, — je dejala Angelika. — Ta zamorec ni Gabriel, markize sploh ne pozna in ničesar je ne dolži. Njo samo je presenetila podobnost, ker jo je spomnila na njen zločin in povedala je nam več, nego bi morala vedeti, če bi bila nedolžna.

Po teh besedah je Felicite planila na Angeliko, toda na guvernerjev migljaj so jo vojaški zadržali.

— Torej sem se poročil s pustolovko, torej je moj rod onečaščen! — je zaklical markiz de Beausejour ves iz sebe.

— Da, res je! — je pritrdila Felicite. — Sicer pa, kaj mi mar vaše plemstvo in vaš rod! Kaj sem bila za to manjša dama in manj spoštovana markiza?

— Nasprotno, madame, še prevelika!

— Kaj ste me zato manj ljubili?

— Markiz je povesil glavo in molčal.

— No, gospod markiz, — se je oglašal Raoul, — čakamo na vaš odgovor.

— Svobodni ste, gospodje, in ve tudi, dami. In prosim vas, da mi odpustite vse, kar sem vam storil žalega.

Toda markiz odpuščanja ni bil deležen.

— Kaj se bo pa zgodilo z obtoženkom? — je vprašal predsednik sodišča.

— Prepuščam jo vam, — je odgovoril guverner.

— Kaj ne naperite proti nji nobene obtožbe? — je vprašal Coarasse.

— Žali bog, preveč sem jo ljubil; potrebnega poguma ne najdem v sebi.

— Kaj pa poreče gospod guverner? — je vprašal Raoul.

— Evo moje odločitve. Felicite Descombesova zapusti v štiriindvajsetih urah Francijo in odpotuje v Ameriko.

Hočeš nočeš se je morala Felicite Descombesova udati v svojo usodo. Vrnila se je domov ter vzela ves denar in dragocenosti, potem se je pa napotila na krov angleške ladje.

V noči, ki je sledila prizoru v guvernerjevem kabinetu, je stopala bivša markiza de Beausejour sama s svojim sinčkom po mestnem nabrežju in spustili so jo skozi cailouska vrata.

Bilo je ob eni ponoči in v istem hipu sta dva delavca, ki sta se bila pripeljala s čolnom pod zidovje Chateau Trompette, tiho odstranjevala mrežo z okna jetniške celice.

Markiza je najela čoln, da bi jo odpeljal z otrokom na ladjo. Vest o njeni sramoti se je bila namreč razširila že po vsem mestu in tako se je bala oditi na ladjo podnevi, ker bi jo bil lahko kdo spoznal.

V hipu, ko je prišla s sinčkom do vode, je pristopil k nji neznanec.

— Vi ste markiza de Beausejour?

— Da. Ali morda veste, kje je ladja, ki se moram vkrčiti na njo?

— Dobro vem. V Bacalanu, gospa. Pojdite, kmalu bomo na širnem morju.

— Kje imate čoln?

— Tam-le. Počakajte malo, da stopim po luč.

Odhitel je k svojemu čolnu in se vrnil kmalu z lučjo, ki je z njo posvetil markizo de Beausejour v obraz.

Lažna markiza je vstopila s svojim sinčkom v čoln.

— Zdaj pa naprej gospa markiza, — je dejal veslač in odinil čoln od brega.

— Ali imate pomočnika?

— Pomoči vedno, kajti voda je tu zelo deroča.

— Kaj je pa za tem možem?

— Vrv in jadra.

Felicite Descombesova je sedela.

— Veslaj, Cadete, — je zaklical čolnar.

In čoln je zdrsnil po vodi.

Ko so bili sredi reke, sta vstala ob Feliciti Descombesovi dva moža izpod jader in ji položila roke na rame.

— Kaj hočeta? — je vzkliknila lažna markiza prestrašeno. — Pomagajte, pomagajte!

Mornarja sta nehala vestati, toda ganila se nista.

— Ne utopite me, gospodje, rodim vas, ne utopite me, raje me zabodite! Da, mnogo grehov imam na vesti, toda nikar me ne vrzite v vodo.

— Saj vas tudi ne mislimo utopiti.

— Ali mi obljubite to?

— Mojo častno besedo imate, da boste kaznovani drugače.

Čoln je priplul ta čas do chateau-trompetteških sten in sicer baš na kraju, kjer sta delala preje omenjena delavca.

— Je vse pripravljeno? — se je začul glas iz čolna.

— Da, gospod grof, — je odgovoril prvi delavec.

Lažna markiza je hotela znova poklicati na pomoč, pa so ji brž zamašili usta z robcem.

— Je mreža odstranjena?

— Da.

— Gospa, — je spregovoril mož, ki ga je bil nazval delavec grof in ki ni bil nihče drugi, nego grof de Coarasse.

— Gospa, odprite, ki jo vidite tu, je okence v ječo. Tu smo vam pripravili varno zavetišče.

Felicite Descombesova se je hotela upreti, toda njen sodnik je nadehal:

— Vsake noči vam prineso kruha in vode, da ne boste trpeli lakote, kajti chateau-trompetteški ječarji že davno ne prihajajo na to stran. Tu boste torej živa pokopana.

Felicite je proseče sklenila roke.

— Drugih krutih muk vam nismo pripravili in to naj vam bo v dokaz, da smo usmiljeni.

Štiri krepke roke so prijete lažno markizo in jo potisnile skozi okence v jetniško celico.

Potem sta delavca hitro zopet zazidala mrežo.

— Sleparska markiza de Beausejour, ta ječa, kamor smo vas vrgli, je bila dvajset let ječa barona de Saint-Hermine! — je zaklical za njo Coarasse.

Mikavna, toda zahrbtna je stratosfera

V stratosferi nikoli ni oblačno, tam vedno sije solnce
Nov plin v višini 100 km

Stratosferni polet prof. Cosynsa in njegovega spremljevalca je obrnil pozornost sveta znova na problem stratosfere. Človeški duh prodira vedno globlje v skrivnost narave in čim več doseže, tem silnejše je njegovo hrepenenje po novih uspehih. Tako je tudi s proučevanjem stratosfere, ki vedno bolj mika človeka, da bi prodril v njo in zavičal tudi visoko gor v najvišjih zračnih plasteh, kakor je zavičal že v zraku nad zemljo.

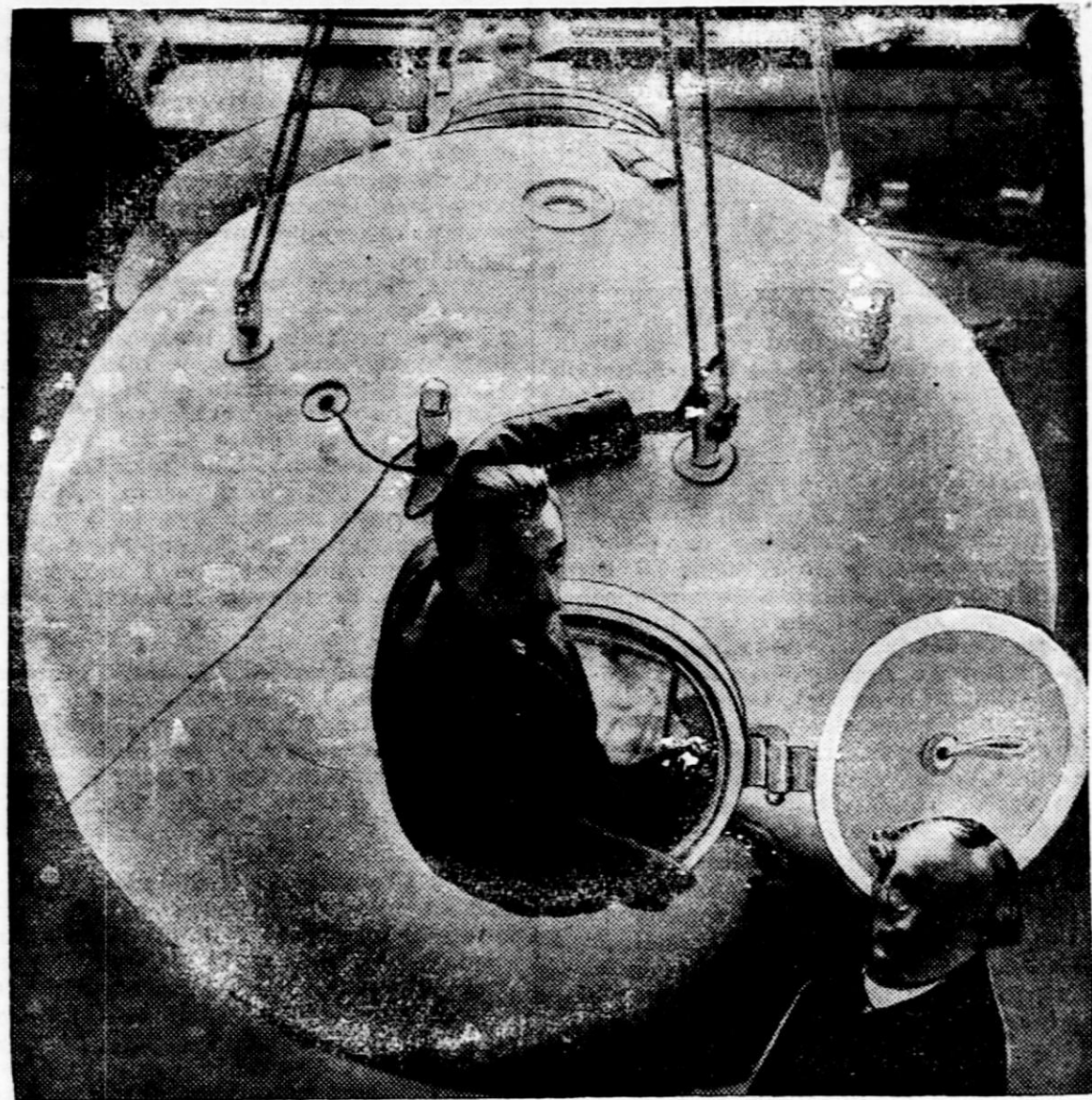
Za začetek modernega proučevanja stratosfere lahko smatramo polet z balonom 16. septembra 1894, ko se je dvignil v zračne višave slavnemu kemiku in fiziku Gay-Lussacu. Prinesel je zrak iz višine 6500 m, da bi ga proučil, kako je sestavljen. Ugotovil je, da med

plačal svojo drznost z glavo.

Iz tega sledi, da se morajo stratosferni letalci zapreti v gondole ali kabine, kamor ne more prodrati zrak od zunaj in kjer mora ostati ves čas zrak tak, kakršnega vzamejo s seboj z zemlje.

Na temelju mednarodnih pogodb so bile v zadnjih letih višje zračne plasti zadostno preiskane s takozvanimi registracijskimi baloni (brez posadke), ki so se dvignili do 40.000 m visoko.

Stratosfera je bila s temi baloni preiskana glede zračnega pritiska, toplote in vlažnosti zraka ter sile vetra. Baloni so opremljeni z registracijskimi aparati, ki avtomatično registrirajo pritisk, toploto in vlažnost zraka v

Slavni raziskovalec stratosfere prof. Picard in njegov učenec prof. Cosyns

zrakom v tej višini in zrakom tik nad zemljo ni nobene razlike. Od takrat je človeštvo v tem pogledu seveda silno napredovalo, proučevanje visokih zračnih plasti je

napravilo ogromen korak naprej.

Dolgo sta branila meteorologa prof. Berson in Stüring višinski rekord z balonom, dosežen 31. julija 1901, ko sta se dvignila 10.800 m visoko.

Ze takrat se je pokazalo, da nastane za človeški organizem v gotovi višini meja, ki se ne da prekoračiti niti če ima letalec na razpolago dovolj kisika. Kljub vsem vestnim pripravam sta se učenjaka v višini 10.500 m onesvestila in k sebi sta prišla šele na povratku iz zračnih višav, ko sta bila približno še 6000 m nad zemljo. Meja, kjer se pojavijo motnje v dihalnih organih, tudi če ima letalec s seboj dovolj kisika, je po dosedanjih izkušnjah približno v višini 13.000 m.

Reakcija človeškega telesa na te izpremenjene pogoje v zračnih višavah je pa individualna. V splošnem lahko rečemo, da je večina stratosfernih letalcev po poletu nekaj ur ali pa celo nekaj dni povsem izčrpana, na drugi strani so pa zopet letalci, ki ostanejo tudi po poletu nad 10.000 m visoko sveži. Tako je dosegel ameriški letalec kapitan Gray z letalom višino 12.945 m, ko je pa poskusil prekositi svoj lastni rekord, je padel iz višine 13.000 m in

stratosferi. Stratosferni baloni s posadko ne služijo torej tem meteorološkim opazovanjem (katerim, kakor je nam pokazala katastrofa ruskih stratosfernih letalcev, bi morala biti posvečena velika pozornost že v začetku prodiranja človeka v višje zračne plasti), temveč v prvi vrsti problemu takozvanih kozmičnih žarkov in proučevanju zračne elektrike, torej proučevanju, ki zahteva

osebno delo in opazovanje učenjakov.

Glede tega, kako je sestavljena atmosfera v velikih višinah, imamo doslej na razpolago samo teorije, izmed katerih naj omenimo teorijo A. Wegenerja o zračnih plasteh v višini nad 30.000 m. Čim višje se dvigamo nad zemljo, tem manjši je pritisk in gostota zraka. Če kaže tlakomer pri tleh tlak 760 mm živosrebrnega stolpca, kaže v višini 20.000 m samo še 42 mm. Do te višine temperatura stalno in dokaj pravilno pada. V večjih višinah pa ostane temperatura skoraj ista.

Poseben pojav je pa, da nastane nad 20.000 m visoko izprememba v sestavi zraka. Pri tleh in v neznatnih višinah je zraku 78% dušika, 21% kisika in neznatna množina raznih plinov, kakor arbona, helija, vodika itd. V višini 20 km poskoči množina dušika na 85%, množina kisika pa pade na okroglih 15%.

V višini nad 20.000 m smo navezani samo na teorije, opirajoče se na izvestne naravne pojave, kakor so severno sijanje, meteorji, barva neba itd. Spodnje zračne plasti do višine 10.000 m imenujemo troposfera. Za njo so karakteristični močni vertikalni zračni toki. V troposferi se odigravajo vsi meteorološki pojavi, kakor so oblaki, padavine, viharji itd. Nasprotno je pa stratosfera brez oblakov, torej tudi brez padavin in ima

samo vodoravne zračne toke.

Po Wegenerjevi teoriji narašča z višino stalno procentualna množina dušika na količino kisika, tako da bi odpadlo v približni višini 40 km na 88 delov dušika 10 delov kisika, dočim bi zavzemal polovico preostanka vodik. Z naraščajočo višino se najbrž krči množina dušika, na njegovo mesto pa stopa vodik. V višini 80 km bi imeli samo plast vodika, ki naj bi segala do približne višine 220 km. V višini 100 km zraša množina dušika samo en odstotek, zato pa helija 4% in vodika 55%. V tej višini se pojavi nov plin, ki ga je nazval Wegener geocoronium. Ta plin zavzema po njegovi teoriji že v višini 80 km 19%, v višini 100 km pa že 29%. V višini 200 km je procentualna množina vodika in plina geocoronia enaka. S to višino se začnejo zopet krčiti množina vodika na koli-

čino geocoronia, tako da pridemo do plasti geocoronia, ki je v višini približno 500 km. V tej višini bi bil zračni pritisk samo 0.003 do 0.001 mm.

Prehod iz troposfere v stratosfero ni ostro omejen, nasprotno, medsebojni prehod obeh plasti je postopen v razdalji okrog 3 km. Meje stratosfere niso nad našo zemljo povsod enako visoko. V srednji Evropi so od 10 do 11 km visoko, nad ekvatorjem pa 16 km. Prehod karakterizira v prvi vrsti pojemanje vertikalnih zračnih tokov in prevladovanje horizontalnih. Dalje izginjejo v višini 9 do 12 km vodni hlapci, ki jih vertikalni zračni toki potiskajo navzgor tako, da

v stratosferi ne moremo več govoriti o vremenu.

V stratosferi nikoli ni oblačno, tam solnce neprestano sije. Stratosfera človeka že od nekdaj zelo mika, na drugi strani pa skriva v sebi mnoge skrivnosti in zahrbitve lastnosti, s katerimi hoče narava zadržati človeka raziskovalca, da bi ne prodril v njene tajne.

Mendelejevski kongres

Od 10. do 15. septembra bo v Leningradu mendelejevski kongres ruskih kemikov. Prireditveni odbor je že pripravil program kongresa. Udeleženci posetijo po kongresu Moskvo, kjer si ogledajo razne ustanove in tovarne. Bivši učenec slavnega učenjaka Mendelejeva, prof. Piščenko, tajnik slavnega kemika Mladencova in prof. Cernov pripravljajo biografijo Mendelejeva, ki jo izda Akademija znanosti v dveh delih po 30 tiskanih pol. Biografija bo kmalu zaključena.

Zavod za meteorologijo in standardizacijo, bivša glavna komora mere in vage, ki jo je ustanovil Mendelejev, postavlja slavnemu učenjaku na dvorišču zavoda spomenik v obliki mozaične pompozitve periodičnega sistema prvov, ki ga je Mendelejev odkril.

Mussolini na manevrih

Ameriški listi podrobno poročajo o letošnjih velikih manevrih italijanske armade. Po vsej Italiji imajo ta teden vojaške manevre. Ameriški listi pišejo obširno o manevrih in omenjajo zlasti Mussolinija, ki je prispel na planine v uniformi navadnega vojaka s puško in naboji. S polkom bersaljerov se je udeležil pohoda na postojanko na prelazu Futa v Apeninih, kjer se je udeležil maneverskih operacij. Odredil je tudi, da morajo med manevri vsi kabinetni ministri služiti v svojih vojaških edinicah. Manevri se zaključijo v soboto z veliko parado vojske pred Mussolinijem, kraljem in visokimi dostojanstveniki.

Po podatkih vojnega ministrstva se udeležuje manevrov nad 100.000 mož. Letošnji italijanski manevri so pokazali velik napredek z uvedbo najmodernejših motoriziranih vojskih edinic, lahkega topništva, težkih strojnih pušk, motoriziranega težkega topništva in modernih letal. Mussolini je hotel pokazati, kako je Italija pod njegovim vodstvom v vojaškem pogledu zadnja leta napredovala.

Dve usmrtitvi na Dunaju

Dunajski preki sod je izrekel v ponedeljek popoldne dve smrtni obsodbi. Obsojena sta bila 24letni kmet Franc Unterberger in 30letni kmet Saureis, oba iz Ischla, po par. 6. zakona o razstrelivih, ker so našli pri njima 20 velikih dinamičnih nabojev. Oba sta krivdo priznala. Unterberger je izjavil, da je bil član republikanske obrambe in šele letos se je pod Saureisovim vplivom pridružil tajni organizaciji hitlerjevcov. Razstrelivo je skrival, ker je dobil za to denarno nagrado, a denarja se je polakomnil, ker je zaslužil kot poljedelski delavec samo 5 šilingov na teden.

Preki sod je obsodil oba na smrt in zvezni predsednik je prošnjo za pomilostitev odklonil. Obsojena sta bila obešena tri ure po razglasitvi obsodbe.

Materin ponos

— Slišala sem, da je vaš sin konzul. — Kakšen konzul! Napoleon je bil konzul, moj sin je pa generalni konzul. Pred sodiščem.

— Pravite, da je vaša žena brutalna in brez srca. Ali morete to utemeljiti?

— Prosim, gospod sodnik, obljubila mi je ločitev zakona, pa ni držala besede.

PRODAJ

MOTORNO KOLO
proda Horvat, Kočevje.

40 KANARČKOV
proda Ahlin, Grusuplje 48.

PUMPARCE

modne hlače, najboljši nakup.

A. PRESKER,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta
št. 14. 6/T

NEPREMIČNOSTI

MANJŠE POSESTVO
na Dolenjskem, prednost Novo mesto ali Metlika, vzamem v najem; pozneje event. tudi kupim. — Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Antun Golik, posejnik, Zagreb, Padovčeva št. 10. 2601

NAPRODAJ JE HISA
z dobro vpeljano gostilno in gospodarskim poslojem in približno 2000 m² sveta, stavbne parcele. — Nastav v upravi »Sl. Narod«. 2601

RAZNO

TRG. VAJENCA
sprejme Petek, Vel. Nedelja.

P R E M O G
D R V A
Telefon št. 3934
SLOVŠA
LJUBLJANA, Kolesjska 19
52/T

Dijaške sobe
oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

Če oddajate ali iščete stanovanje
oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

OVČEK
izborne kvalitete se toči v restavraciji pri »Sestici«. 2603

HOTEL-PENSION RELJA
Kastel Lukšić pri Splitu se odda za dobo treh let v najem.

— Ponudbe na: Bratje Relja, Kastel Lukšić pri Splitu.

AVTOBUSNO PODJETJE

v prometnem kraju, oddaljeno od železnice ter brez vsake konkurence, ugodno napredaj. — Pismene ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Avtobus

STALNO SVEŽE HRUŠKE

jabolka, slive, debele melone — kg Din 2.75, franko kupčeva postaja — razpošilja 35 kg kosar G. Drechler, Tuzla. 2376

PLISE za volane v različnih gubah.

SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov t. t. d.

AZURIRANJE, entel vložkov in čipk.

PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila.

Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela štrukelj

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5